

Déli Hírlap

A hánagi magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
TIMIȘOARA
I., Brătianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dosa No. 934/1933.) Telefon: 28-10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő.

Az amerikai elnökválasztás és a távolkeleti bonyodalmak

Az amerikai elnökválasztásra vonatkozó előkészületek már úgyszólván befejezést nyertek. Még egy hónapig folynak a politikai csatározások, november első napjaiban pedig megindul a szavazás, a döntő roham az elnöki székért. Agyudörgés, heves harcok közepette is egyre lázasabb az érdeklődés, minél jobban közeledik ez a sorsdöntő dátum, mert nemcsak Amerika, hanem a világtörténelem további alakulása szempontjából is végtelen nagyságú kérdés, hogy ki lesz az Egyesült Államok legközelebbi elnöke. Vajon milyenek Roosevelt választási esélyei? Az 1936 évben az Egyesült Államok negyvennyolc államából negyvenhat Rooseveltet ajándékozta meg bizalmával és csak két állam szavazott köztársasági párti ellenfélre. Hogy ma is olyan népszerű-e, mint 1936-ban volt, azt nehéz megállapítani, de még ha népszerűsége semmiben sem csökkent, akkor is ezen alkalommal súlyos terheléssel vesz részt a küzdelemben. Ugyanis harmadszor indul és hogy egy köztársasági elnököt az Egyesült Államokban harmadszor is megválasztották volna, arra még nem akadt példa.

Erre vonatkozólag különben le kell rombolni egy tévhitet. Általánosságban úgy tudják, hogy nem szabad azt folytatlagosan megválasztani, aki közvetlenül megelőzőleg már kétszer viselte egymásután az elnöki tisztséget. Ilyen természetű tilalom nincsen, mert sem az Egyesült Államok alkotmányában, sem törvényeiben nincsen arról szó, hogy az elnököt egy harmadik ciklusra ne volna szabad megválasztani. Tény azonban, hogy eddig háromszor egymásután egy elnököt sem választottak meg. Elvi jellegű lett ez a gyakorlat Washington állásfoglalása következtében. Neki felajánlották ezt a tisztséget harmadszor is, de ő visszautasította azzal az indoklással, hogy a hatalom ilyen tartós gyakorlata nagyon veszélyes, mert az autokráciához vezet. Azóta a washingtoni doktrína a választások irántlan törvénye lett, pedig több elnök hívei is megkísérelték már azóta, hogy jelöltjüket ismét behozzák az elnöki székbe.

Ulysses Grant legendás katona volt a nagy polgárháborúban. Még sem lett harmadszor elnök. Theodor Roosevelt is tett annak idején népszerűsége tetőpontján hasonló kísérletet, mégis csúfosan megbukott. Az elnöki állás sajátosságában rejlik főképpen, hogy Amerika közvéleménye ennyire kitart Washington nézete mellett. Mert az Északamerikai Egyesült Államok alkotmánya ugyan teljesen demokratikus, de az elnöknek több hatalma van, mint bármelyik uralkodónak. Az amerikai elnök ugyanis elnöksége ideje alatt szabad kezet kap nemcsak a kormány tagjainak kiválasztására, hanem a kormányzás irányvonalainak teljesen önhatalmú megállapítására is. Így válik érthetővé, hogy Roosevelt semmiféle diktatórikus intézkedéstől sem riadt vissza, hogy a maga elgondolása szerint formálja át az Egyesült Államok életét, a legmerészebb gazdasági vonatkozásokig.

Roosevelt az ország gazdasági életét valószínűleg forradalmasította és a tőke ellen intézett nagy szociális rendelkezéseivel ellenségévé tette az ipar és kereskedelem hatalmasait. Így a szervezett kapitalizmus tulajdonképpen ellensége kellett, hogy legyen a novemberben elkövetkező választás alkalmával. A legújabb fegyverkezési program azonban nemcsak leszerelte ezt a nagy haragot, hanem határozott rokonszenvet szerzett Rooseveltnél számára a kapitalizmus legkeményebb fellegvárában is. A pánamerikai mozgalom óta,

amelynek ő volt a megindítója, határozottan emelkedtek Rooseveltnél esélyei. Amerikának a hadi iparra való átalítása egyszerű üzletet jelent. A pánamerikai mozgalom céljai ugyanis azonosok az amerikai nagytőke céljaival. Az amerikai flottának és szárazföldi haderőnek gigantikus fejlesztési tervét a nagytőke nemcsak helyesli, hanem minden erejével támogatja is, mert egy jól felfegyverzett Unió még jobban megtudja védelmezni a nagykapitalizmus érdekeit.

Ime ama ritka példák egyike, amikor a káposzta is megmarad és a kecske is jóllakik. Az elnök csorbítatlan tekintélynek örvend, mint a kisember harcosa, ugyanakkor a hatalmasokkal is biztosítottnak látszik a treugadei, mert senki sem tudja jobban gyorsítani a fegyverkezés, a haditermelés ütemét, mint maga Rooseveltné, aki

a legnagyobb mérvű fegyveres semlegességet tévő alá hozta. Ellenfele Willkie nagyjában ma már ugyanazokat az elveket vallja, mint Rooseveltné. A belpolitikában viszont lényeges változások már nem várhatók. A nagy törvényhozások ideje elmúlt. A Rooseveltné társadalmi törvényhozást legnagyobb vonalában már megvalósították. Rooseveltné egyedül terhelése a versenyben csak az, hogy ő két ízben viselte már az elnöki tisztséget. Ellentmond tehát a dogma. De ma viszont nap-nap után lehetünk tanúi annak, hogy omlanak össze elvi jelentőségű gyakorlatok, sőt évszázadok szentesítette törvények is. Így tehát igen könnyen számolhatunk Rooseveltné megválasztásával már azért is, mert a távol ázsiai bonyodalmak következtében minden pillanatban bekövetkezhetik a régóta esedékes leszámolás Amerika és Japán között. Ilyen sorsterhes várakozások közepette nagyobb súlyt nyomhat a latban a folytonosság elve, amely szerint az tartsa kezében a kormánykeréket továbbra is, aki hosszú évek óta mindenben a legtohonyosabb és zökkenés nélkül vezeti az állam gépezetét.

(Flaneur.)

CIANO NÉMETORSZÁGBAN

Nagyságú lépés van készülöben

Dakart nem tudják elfoglalni az angolok

Rómából jelentik: A Stefani-iroda közlése tudatja, hogy Ciano gróf olasz külügyminiszter rövid tartózkodásra Németországba utazott.

Newyorkból jelentik: A Newyork Herald Tribuna berlini tudósítójának jelentése szerint a német fővárosban olyan előkészületeket tesznek,

amelyek arra engednek következtetni, hogy a közeljövőben nagyságú megegyezést írnak ott alá. Az újságíró azt hiszi, hogy ez az írásbeli megállapodás Ciano gróf olasz külügyminiszter várható berlini látogatása során jön létre.

A dakari francia helyőrség bámulatos szívóssággal küzd és tartja állásait

Genfből jelentik: Szerdán délután a francia külügyminiszter megcáfolta azokat a híreket, mintha az angolok Dakarban partraszálltak volna.

Szerdán reggel, mint a külügyminiszter állította, még nagy harcok folytak, amelyről a részletek hiányoznak. A francia helyőrség bátran és vitézül tartja magát. (Rador.)

ANGOL JELENTÉS SZERINT DE GAULLE TÁBORNOK VISSZAVONJA CSAPATAIT DAKAR ELŐL

Londonból jelentik: A tájékoztató minisztérium hivatalosan közli: Tekintettel arra, hogy De Gaulle tábornok a Dakar elleni támadás során belátta, hogy nem akar francia fajtstvérei körében vérontást előidézni, elrendeit, hogy minden akciót szüntessenek be. A francia tábornok parancsa értelmében a csapatok visszavonása folyamatban van. (Rador.)

DE GAULLE HAZAARULÓNAK BÉLYEGZIK MEG

Berlinből jelenti a DNB: A csettörtök reggeli német sajtó a Dakar ellen indított támadást olyan minősíti, amely jellemző az angolokra és módszereikre. Az angolok ilyen módszerekkel igyekeznek rátenni a kezüket idegen birtkokra, nem törődve azzal, hogy azok tegnapi szövetségesei és azzal

sem sokat törődik, hogy ezáltal elárulta volt szövetségeseit. A nazarúli De Gaulle tábornok jelenléte nem jelenthet mentőseget az angol lépést illetően. (Rador)

Genfből jelentik: A DNB közli Vichyből, hogy a Le Temps című lap „aljas eszékedetnek” minősíti az angolok Dakari elleni támadását. Anglia másodszor támadta meg volt szövetségeseit, nem tartván be vállalt kötelezettségeit, súlyosan vétett a beszület ellen. (Rador)

BESZÜNTETÉK DAKAR OSTROMÁT

Newyorkból jelenti a DNB: Newyorki körökben angol jelentés alapján közölték, hogy az angolok kénytelenek voltak beszüntetni Dakari ostromát és visszavonultak. Az angol jelentésből kitűnik, hogy maguk az angolok is rájöttek, miszerint Dakart csak is nagyobb szabású hadművelettel lehetne elfoglalni (Rador)

Vichyből jelentik: Francia körök megállapítják, hogy szeptember 24-én reggel angol erők jelentek meg Dakarnál. De Gaulle tábornok kijelentette, hogy minden harci kezdeményezést az angoloknak enged át. (Rador.)

ERŐS FRANCIA REPÜLŐRAJ BOMBÁZTA UJBÓL GIBRALTÁRT

Madridból jelenti a Stefani ügynökség: A francia léghaderő kötelékei szerdán újból bom-

bázták Gibraltárt. Délben repülőraj jelent meg a levegőben és a légháritó tüzelés ellenére sikerült bombázni a kikötőt. Nem sokkal ezután újabb raj bombázta a harcászati fontos helyeket. A repülőgépek egymást követő hullámokban jelentek meg a város fölött és így a bombaáradat megszakítás nélkül árasztotta el Gibraltárt. Ceutai jelentés szerint ott egy 25 gépből álló légirajt láttak Gibraltár irányába repülni. Az egyik gép Ladesiras kikötő előtt a tengerbe zu-

hant. Negyednégykor két hatalmas robbanást hallottak Gibraltár felől. Ennek a hatása olyan nagy volt, hogy valamennyi ceutai ház megrendült. Algisirasi telefonjelentés szerint félénnyel fokozódott a bombázás. Egy repülőgépet eltalált a légháritó üteg lövedéke és az lángolva a tengerbe zuhant. A személyzet ejtőernyővel kiugrott az égő gépből és így megmenekült a biztos haláltól. Számos spanyol hajó fáradozik azon, hogy a tengerből kimentse a fuldoklókat.

Feltartóztathatatlan Graziáni előnyomulása

Clermont Ferandból jelentik: Az egyiptomi helyzettel foglalkozik az Echo de Paris és azt írja, hogy

Graziáni tábornagy előnyomulása szinte feltartóztathatatlan.

A francia lap egyébként úgy látja, hogy Londonban angolbarátok tartják Egyiptomot, míg az olasz álláspont szerint egyre erősödők azokna száma, a kik megegyezést kívánnak Itáliával és nem hajlandók arra, hogy Anglia kedvéért hazájuk hadszíntérré váltszák. (Rador)

GIBRALTÁR BOMBÁZASA

Gibraltárból jelentik: A Reuter iroda közli: A szerdai nap folyamán több francia repülőgép újabb

Tegnap volt a háború leghosszabb légiriadója Berlinben

Berlinből jelentik: A Stefani hírszolgálati iroda jelenti, hogy szerda este 11 órakor jelezték a légiriadót Berlinben, amely öt órán keresztül tartott. Ez volt a leghosszabb légiriadó, amely a háború folyamán Berlinben tartott. A bombatámadás nem okozott jelentősebb anyagi károkat.

Berlinből jelentik: Szerdáról-csütörtökre virradó éjjel angol repülőgépek megtámadták a német fővárost. Céltalanul dobták le bombáikat és a munkásnegyedek környékén számos lakóházat elpusztítottak és megromáltak. (Rador)

AZ ANGOL NÉP MÁR NEM BIRJA IDEGEKKEL A HÁBORÚT...

Berlinből jelentik: A Deutsche Allgemeinezeitung „Az angoloknak győzelmi híradókra van szükségük” címmel nagyobb cikket ír és

az angol propagandának azokkal a híreszteléseivel foglalkozik, mintha a németek kétszer is megkísérelték volna a partraszállást a szigetországban,

azonban az angolok nagy veszteségeket okozva nekik, mindkét alkalommal megfúfították ezt. Arról is ír az angol propaganda, hogy milyen hatalmas győzelmet arattak a német főváros felett az angol légierők. Erre nem lehet más válasz — írja az Allgemeine Zeitung, — mint a 15 éjszaka óta megszakítás nélkül tartó gyilkos erejű támadássorozat, a melyet a németek London ellen intéznek és amelyre vonatkozólag az angol újságok is kénytelenek elismerni, hogy

nem tudni meddig bírja Nagy-Britannia népe idegekkel ezeket a támadásokat.

Churchill így szeretné megjavítani az angol közhangulatot, pedig ezek a győzelmet beharangozó ál és hazug hírek — nem győzelmet jelentenek, hanem az összeomlás féltremerhetetlen jelei. (Rador)

AZ ANGOL ÁRULÁS MÁR NEM HÁRÍTHATJA EL A SZIGETORSZÁG VÉGZETÉT — IRJÁK A NÉMET LAPOK

Berlinből jelentik: A német sajtó ma reggeli számaiban a Dakar elleni támadással foglalkozik. A Börsenzeitung azt írja, hogy angol hajók a Dakarban horgonyzó hajókra tüzeltek, miután a francia kormányzó visszautasította az ultimátumot. Nyilván megmutatkozik a cél:

az afrikai francia birtokokat és főként Afrika nyugati partvidékét akarják az angolok elrabolni.

A Deutsche Allgemeine Zeitung „Az árulás útja” címen ír cikket az esetről és megállapítja, hogy az árulás útja már Dünkirkhennél megkezdődött. Churchill és társai — még a francia összeomlás előtt — csak az angol érdekek szolgálatában használták fel a francia katonákat, hogy azután eldobják őket. Most az árulás útján a francia gyarmatokat akarják felbomlasztani és elvenni.

Ez az árulás nemcsak Franciaország, hanem egész Európa ellen irányul, — de mindez nem tartóztatja fel a biztos véget, amely felé óriási lépcsőkkel halad Churchill Nagy-Britanniája. (Rador)

DÖNTŐ CSAPÁS SZUEZRE

Rómából jelentik: A Popolo di Roma arról ír, hogy a háborúnak két hadászati körzete van; az

támadást hajtott végre Gibraltár ellen. A támadás két és fél órát tartott. A támadásban résztvevő mintegy

száz repülőgép közel 300 bombát dobott le.

A bombák nagy része a tengerbe — és a sziklákra esett, de találat ért épületeket, utakat és a régi erőd-műre is bombák zuhantak. A támadás jelentős anyagi kárt okozott a magán- és a köztulajdonban is. A katonai célpontok nem szenvedtek sokat, a lakosság köréből sem volt sok áldozat. Több ellenséges gépet lelőttek az angolok. Három francia gép biztosan, két-öt valószínűleg elpusztult. A kikötőben horgonyzó egyik kisebb hajó bombatalálat következtében elsüllyedt. (Rador)

egy az Északi-tenger környéke, ahol a német légi-erő közvetlenül intézi támadásait az angol birodalom közigazgatási, politikai, ipari és tengerészeti központja ellen. A második háborús frontszakasz a Földközi-tenger és annak is főként keleti partvidéke. Az angolok eddig egyetlen ponton, a megerősített Gibraltárban tudtak olyan támaszpontot teremteni maguknak, amelynek révén ideig-óráig ellenállnak. Az olasz légi-erő felsőbbsege azonban egyre féltetesebb, másrésről az egyiptomi olasz expedíció egyre megrövidíti a távolságot a harcoló olasz egységek között és az ottani légi és tengerészeti támaszpontokra: Szuez kapujára méri döntő csapását. (Rador)

A TENGYEL ELISMERTE SPANYOLORSZÁG KÖVETELÉSEIT

Rómából jelentik: A római tárgyalások egyik legfontosabb pontját a spanyol követelések elismerésének ügye képezte. Jól értesült politikai körökben ezzel kapcsolatban megjegyzik, hogy a tengelyhatalmak elismerik Spanyolország jogos követeléseit és azt a gyakorlatba is átviszik. (Rador.)

Módosították a katonai büntető törvénykönyvet

Lényeges változások a katonai bíráskodás terén

Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial ma törvényrendeletet közöl, amely módosítja a katonai büntetőtörvénykönyv 66., 67., 71., 136., 466., 467., 469., 472., 478., 480., 486. és 505. szakaszaikat.

A törvényrendelet azokon a helyeken, ahol kihágás és vétek szavak szerepelnek a „büntető” szót is behelyezi a törvénykönyv szövegébe, azonkívül több kisebb formalitást változtat meg.

A rendelettörvény indokolására az igazságügyminiszter a következő előterjesztést tette az államvezetőne:

Tábornok Úr!

A 3052. számú rendelettörvény módosítására a következőket tartom feltétlenül szükségesnek:

1. A katonai törvénykönyv 466. szakasza feltétlenül módosítandó, mely szerint a hadtestparancsnokoknak nem lehet a jövőben joguk ahhoz, hogy egyes kérdésekben megfelelő vizsgálat és alapos előnyomozás nélkül bíróság elé küldhessenek egyéneket.

2. A 469. szakaszban előírt 24. illetve 48 óras határidőt fel kell emelni, mert lehetetlenség ilyen rövid idő alatt az idézés felkészítése, a bizonyítási és védekezési anyag felhalmozása, mert e néhány óra még arra sem elegendő, hogy az ügyész és védő kellő mértékben áttanulmányozhassa az iratszomót.

3. A fellebbezési lehetőséget a 472. szakasz eddig csak négy esetben engedélyezte és pedig: a büntetés téves alkalmazása, az összeférhetet-

ÓRIÁSI TŰZ A LEGNAGYOBB ANGOL REPÜLŐGÉPGYÁRBAN

Berlinből jelentik: Szerdán este német bombavetők erőteljes támadást intéztek a Bristol melletti Filtonban levő legnagyobb angol repülőgépgyár ellen. Hullámszerű támadás során érkeztek bukorepüléssel a német repülőgépek és közben légiharc fejlődött ki. Ennek során két ellenséges gépet lelőttek. Óriási tüzeket okoztak és a hatalmas gyár főépületét és három szárnyavillont-ját felgyújtották. Az anyagi kár óriási. (Rador.)

SZÜKSÉG VAN HAJÓKRA

Amszterdamból jelentik: A DNB közli, hogy az angol rádió felhívást intézett valamennyi hajótulajdonoshoz és abban arra szólította fel őket, hogy a tulajdonukban levő hajókat, amelyek sérültek és a tengeren hanyódnak, azoknak rakományát minden körülmények között juttassák el angol kikötőbe. (Rador)

VICHYBE MENT A MAROKKÓI SZULTÁN

Genfből jelentik: A DNB jelenti Vichyből, hogy a marokkói szultán jelenleg ott tartózkodik és tanácskozik a francia külügyminiszterrel. (Rador)

ELSÜLLYEDT EGY ANGOL SZÁLLÍTÓHAJÓ

Newyorkból jelenti a DNB. A mackay rádióállomás közölte, hogy a Sulavia nevű angol szállító hajó, amelynek tonnatartalma 5302 volt, Észak-Irországtól 475 mérföldnyire torpedó találat következtében elsüllyedt. (Rador)

NŐI SZAKACSKOKAT KERES AZ ANGOL TENGERÉSZETÜGYI MINISZTERIUM

Stockholmból jelenti a DNB: Az angol rádióállomások közölték, hogy az angol tengerészet a férfi szakácsok helyett nőket kíván alkalmazni, hogy a férfi erőt a haditengerészet szolgálatában használhassák. (Rador)

NEGIVEN LÉGI GYŐZELMET ARÓTT EGY NÉMET ŐRNAGY

Berlinből jelentik: Hitler Adolf kancellár, a német haderő legfelsőbb parancsnoka Golland őrnagyot, aki az egyik vadászrepülő kötelék parancsnoka, a vaskereszt lovagkeresztjével tüntette ki. A kitüntetés az őrnagyot negyvenedik légi győzelmé alkalmából érte. (Rador)

45 EZER TONNA BOMBA ROBBANT GIBRALTÁRBAN

Genfből jelentik: A keddi Gibraltár elleni légitámadás alkalmából a francia repülőgépek 45.000 tonna robbanó bombát dobtak le a kikötőre és a hadianyag raktárra. (Rador.)

lenség, a bíróság alkalmatlan összeállítása és a törvényszakasznem kellő alkalmazása esetében. Ugyanakkor azonban a legfontosabb kellek ki maradtak, így: a bíróság pártatlanságának kifogásolása, a nem kellő indokolás, illetve nem eléggé alapos indokolás, a védelem jogának esetleges korlátozása és a fellebbezések jogának megszorítása. Így tehát a jövőben mindazon ítéleteknél, melyeknél az ítélet a becsületet és emberi méltóságot — mint az utólag kiderülhet — méltatlanul megbántotta a felsőbb bíróságnak feltétlen ellenőrző és felülvizsgáló joga van.

Külön ki kell emelni — Sejezi be az igazságügyminiszter indoklását — hogy a mozgósítás idején és a békében egyként a bíróság elé kell utalni a vezénylő tábornoknak az ügyeket s saját hatáskörében nem intézhetnek bírói eljárások címén.

Sibiuban működik a Cluji egyetem jogi, irodalmi és orvosi fakultása

Sibiuból jelentik: Brăileanu Traian tanár, nemzetnevelésügyi, kultúsz és szépművészeti miniszter szombaton, szeptember 23-án Sibiuba érkezik, hogy átvegye a nemzetvédelmi minisztérium által a cluji egyetem részére átengedett helyiségeket. Sibiuban működik majd a jogi, orvosi és irodalmi tanszék. A tudományegyetemet Timisoarára helyezték. Ugyancsak Timisoarán helyezik el a cluji mezőgazdasági akadémiát is.

Norvégia a nemzeti ujászületés útján

Terboren német kormánybiztos rádióbeszédet intézett a norvég néphez

Osloból jelenti a Német Távirati Iroda: Terboren Norvégia német kormánybiztosa rádióbeszédében ismertette Norvégia új politikai megszervezését. A norvég haderő kapitulálásával, valamint a norvég király és az akkori norvég kormány Londonba való utazásával új politikai helyzet teremtődött Norvégiában. A régi politikai pártok köréből kérték az ország új politikai átszervezését. A régi politikai pártok a norvég népet az angol politika igájában tartották, úgy gazdasági, mint szellemi téren és csak a Nasjonal Samling párt hívei tüntettek kezdetűl fogva őszinte módon a német néppel történő együttműködés érdekében. Ennek ellenére Terboren Norvégia német kormánybiztosa megengedte, hogy tárgyaljanak a régi politikai pártok tagjaival is és ne akadályozzák meg azoknak az új szervezetbe való bekapcsolódásukat. A tárgyalásokat a régi párttagokkal azonban meg kellett szakítani mert jogi fogások révén döntő jelentőségű befolyást igyekeztek gyakorolni a parlament felett. Ebből a helyzetből az alábbi következmények származnak:

A dinasztia nem térhet vissza Norvégiába annál is inkább, mert a strotung kétharmada megbukottnak jelentette ki. Ugyanez a sorsa a Nygaardsvold kormánynak is, amelynek tagjai Londonba menekültek. A fentiek következtében a dinasztia, vagy a külföldre menekült kormány érdekében folyó bármilyen tevékenység szigorúan tilos. A közigazgatási tanács működését megszüntették. Államtanácsosokat bíznak meg az egyes körzetek ügyeinek vezetésével.

A régi politikai pártokat azonnali hatállyal megszüntetik.

Tilos bármely politikai csoportosulás más célkitűzéssel.

Terboren ezután felolvastatta a tanácsosok névsorát és hozzátette:

Szándékom, hogy teljes barátiassággal dolgozzak együtt a norvég nép minden tagjával és hogy hozzájáruljak minden erőmmel a norvég gazdaság újrászervezéséhez. Meg vagyok győződve, hogy az új európai rendeződés keretében Norvégiának nagy jövője lesz.

Az egész norvég nép meg kell érte, hogy a norvég nép jövőjében a szabadságot és a függetlenséget csak a Nasjonal Samling szervezet keretén belül nyerheti el. (Rador.)

Befejeződött a német közoktatásügyi miniszter olaszországi tanulmányútja

Rómából jelenti: Rist német közoktatásügyi miniszter Botai olasz közoktatásügyi miniszter társaságában ma reggel elutazott Rómából és Nápolyba ment, ahol a hatóságok és a párt kiüldöttjei fogadták nagy ünnepélyességgel. Nápolyban ért véget a német államférfi olaszországi tanulmányútja. Nápolyi bevonulása alkalmával a vasútállomás előtt téren Rist minisztert lelkesen ünnepelte a tömeg, de az ünnepelésből kijutott a Führernek, a Duce-nak, a nemzeti szocialista Németországnak és fasiszta Olaszországnak egyként. (Rador.)

Baudoin francia külügyminiszter az egypárt-rendszer mellett

Franciaországnak részt kell venni az európai forradalomban

Genfben jelenti: Baudoin francia külügyminiszter a Journal de Geneve-ben nyilatkozott. **Szent és megingathatatlan a hitem — mondotta a külügyminiszter, — hogy Franciaország nem maradhat távol attól a forradalomtól, mely Európát átalakítja.** A háború, amelybe belesodródtunk, csak egy tragikus epizódja volt ennek a nagy átalakulási folyamatnak és Franciaországnak társadalmi átalakulását is keresztüli kell vinnie. Ez nem lesz nehéz feladat, mert az új francia életvitelben a kormány és a nemzet között igazi testvéries és megértő összhang vált urakodóvá. Ahhoz, hogy a nagy mozgalomban résztvehessünk, olyan rendszerben kell élnünk, mely meghozza a kellő eredményeket, azonban nem az elvek uniformizálása révén, hanem a fegyvellem érzése mellett az embereknek meg kell adni a szabadságot, hogy rá is jöjjenek maguktól, mennyire létérdekük az új helyzetbe történő beilleszkedés.

„Csak egyetlen kötelező párt lehet az új Franciaországban, mely a tekintély elvét ismeri el maga fölött uralkodónak, a család, társadalom és a nemzeti eszme parancsainak védelmében. Az embereknek erről önmaguk lelkiismeret vizsgálata útján kell meggyőződniök és ezeknek az embereknek kell a tömegre a kellő és egészséges hatást gyakorolni. (Rador.)

„Még mindig tartanak gyötrelmes szenvedései? Ha tudná, mily könnyen megszabadulhatna tőlük!”

„Szenvedéseim fásasztkok és kínzók Teljesen jönkre tesznek. Lehet valaki így vidám?... és melyik szer segíhet rajtam?”

„ANUSOL. En az orvosól kaptam. A kínok és fájdalmak azonnal megszűnnek és a gyötrelmek veget érnek.

Aranyer ellen
ANUSOL

Árnyékban rejtőző ellenségekről a Porunca Vremi Az olasz-román barátság elmélyülése

Bucurestiből jelenti: A Porunca Vremi írja: „A légionárius mozgalomnak sok barátja van, de sok az ellensége is. Az előbbieket el vannak ragadztatva, őszinték és hangosak. Nem rejtik el örömeiket, hogy megélhetik ezt a pillanatot. Ezzel szemben

az ellenségek az árnyékban rejtőznek és cselekszenek.

Mozdulataikat nem lehet látni, harcjukat nem hallani. Zárt ajtók mögött szövetkeznek. A légionárius mozgalom volt az egyetlen politikai szervezet, amelynek kormányzati képességet még nem használtak fel. Az ellene folytatott üldözések érthetőek voltak, mert a légionárius mozgalom nem egy párt volt. Maga a nemzet szíve volt, a leghitelesebb és legtisztebb román akarat. Győzelme a szavazatok nagybirtokosainak végleges elsprését jelenti és a romokon az új Románianak kell felépülnie. A mozgalmat nem tudták kiirtani a múltban és ez a jövőben sem törtenhetik meg. Csak a módszerek változnak meg. Most kezdődik a celszövések és a titkos gáncsokdásod ideje. A mozgalom útja már nem vezethet visszafelé, mert ez az egyetlen megváltó megoldás. A rossz hatalmaival szemben, amelyek még nem ismerik el legyőzetésüket, sürgős és kemény replikákra van szükség: az összes románoknak a légionárius zászló körüli való tömörülésére.

A CURENTUL AZ OLASZ-ROMÁN KAPCSOLATOKRÓL

Bucurestiből jelenti: A Curentul írja: „Egyes külföldi lapok és rádióállomások célnatos híreket terjesztenek az olasz-román kapcsolatokra vonatkozólag. Ezek az állomások még arra is vetemednek, hogy bizonyos kijelentéseket tulajdonítsanak Mussolininak. Eme valótlanosságok végleges válaszként említiük meg az olasz kormányfő 1926 szeptember 16-án tett kijelentéseit. Mussolini ebben a beszédben hangsúlyozta, hogy az olaszokat és románokat közös eredetűk, tradícióik, harcaik és áldozataik kötik egymáshoz. A fővárosi farkasszobor bizonyítja azt a fiú szeretetet, amit az utódok tanúsítanak a latin anyá iránt. A Duce kijelentette, hogy Románia függetlenségének kiharcolása és az ország felemelkedése az olasz nemzet rokonszenves pillantásai mellett történt, a világháború pedig még jobban mepecsételte a két ország barátságát. Ehhez fölösleges bármilyen kommentár”.

A STAMPA A PREDEALI GYASZÜNNEPET IRJA LE

Torinóból jelenti: A Stampa című lapban Cingaralli a vasárnap Predealban lefolyt légionárius gyászünnepekről foglalkozik. Az események leírása kapcsán a szertartások mélysége kiülsőségeit említi meg. Az áldozatok családtagjai és visszamaradtjai — írja a lap — könnytelen szemekkel hallgatták végig a lélekemelő szertartást, ezt követőleg azonban kitört beüldök a fájdalom és szülő, gyermek, testvér a keresztekre borulva gyászoltak kegyetlenül meggyilkolt véreiket. Antonescu tábornok, államvezető alig tudott meghatottságán uralkodni és méltóságát teljes léptekkel haladt végig a sírok között. Mikor az elhunytak neveit említették, a légionáriusok ezrei mint egy ember feleltek a hívó szóra és a kinyújtott karok a római köszöntés során úgy hatottak, mintha „az öklök erdejé” visszhangozta volna a lélekemelő szertartást. (Rador.)

SEMMI SEM ALL ÚTJÁBAN A BOLGAR-ROMÁN BARÁTSÁGNAK

Szöfiából jelenti: A Zora című lapban, Vladislav Alexieff egyetemi professzor, a bolgar-román kulturális kapcsolatokról ír. Megállapítja cikkében, hogy ezek már a 13, illetve a 14-ik században fennállottak. Mi bolgárok — írja a professzor — csak jó szemmel és igaz melegeződéssel nézzük azokat a letagadhatatlan nagy eredményeket, amelyeket e két szomszédos nép egymás között kiéptetett. A közös bolgar-román irodalmi célkitűzések, a bolgar befolyás a román nyelvre, a közös keresztény kultúra, a városok egyforma élete, az ipar és mezőgazdaság párhuzamos volta, nemkülönben a két szomszédos nép közös emlékei a 18-19 századból török-orosz háborúból;

„a szabadság örömeinek és az elnyomatás fájdalmának közössége

— ezek ama tényezők, amelyeknek alapján az ifjú nemzedéket közös célok és

a jószomszédi viszony kiépítésére és megőrzésére kell neveljék.

Mi bolgárok — írja tovább a Zora — nem felejtjük el soha a romániai bolgar kolóniák számára adott nagy kulturális fejlődési lehetőséget, azt, hogy ott magasabb fokon állott a fejlődés és előmenetel, mint akár nálunk itthon. A Holnap együttállásának és együttműködésének csak ebben a szellemben lehet megtörténnie, mindkét nép javára és közös dicsőségére. (Rador)

DOBRUDZSA KORMÁNYZÓJA NYILATKOZOTT

Belgrádból jelenti: Popoff tábornok, Dobrudzsa kormányzója nyilatkozott a Hrvatski Drevnik című lap munkatársa előtt és kijelentette, hogy a dobrudzsai kérdés megoldása melegeződéssel tölti el mindkét országot. Ebből a tényből arra lehet következtetni, hogy a jövőben Románia és Bulgária között a jó megértés fog uralkodni. (Rador.)

BULGÁRIA MEGSZÁLLTA A MÁSODIK DOBRUDZSAI ZÓNÁT

Szöfiából jelenti a DNB: A bolgar csapatok megszállták a második dobrudzsai zónát is. A bolgar pénzügyminiszter Dobrudzsába érkezett az ottani lakosság gazdasági helyzetének tanulmányozása céljából.

Anglia nem hajlandó más kárában tanulni és rendületlenül bizik az angol felsőbbrendűségbe vetett évszázados hit erejében

Alig ért véget a háború első éve és Nagy-Britannia, amely nemrég még a hitlerizmus kiirtását jelölő háborús céljaként, kétségbeesett erőfeszítéseket tesz a szigetország védelmére. A háború folyamán Anglia katonai felkészültségében olyan hiányok mutatkoztak, hogy ma már valóságos rejtély a kontinens előtt: miképpen kerülhetett ilyen körülmények között Anglia részéről hadüzenetre sor. A kontinens számára nem kevésbé rejtély az a gyakran hangzott szilárd angol meggyőződés, hogy utóbbára mégis csak Nagy-Britannia nyeri meg ezt a háborút, mint ahogy annyi elvesztett csata után végre mégis csak Anglia győzte le Napoleont és került ki győztesként a világháborúból is. Anál csodálatosabb ez a rendíthetetlen angol bizakodás, mert

A közmondásos angol szívósság

Katonai szempontból semmiféle kielégítő magyarázatot nem találhatunk erre a különös angol magatartásra. Az angolok sajátos pszichológiáját kell ismerni, ha Nagy-Britannia mai optimizmusát meg akarjuk érteni. Az angolok történelmükből azt a megnyugtató tanulságot merítik, hogy mindenkor a közmondásos angol szívósságnak köszönhetőek politikai sikereik.

Kipróbált és Angliában általánosan elfogadott tételnek számít, hogy Anglia nagyobb kitartással rendelkezik minden egyéb államnál.

Hamisítatlan angol mentalitásra vall, hogy a tényleges helyzetet egy ilyen tapasztalati tétel kedvéért szinte figyelmen kívül hagyják. A történelmi múlt, a „precedens” sehol sem játszik olyan döntő szerepet, mint Angliában. Az angol népet ma is megnyugtattja az a tudat, hogy Anglia kitartóbb és szívósabb bármelyik ellenfelel.

Miből táplálkozik az angol optimizmus?

A rendíthetetlen angol optimizmus egy másik oka nyilván a mélyen gyökerező brit puritánizmusban rejlik. Van egy angol szekta, amely magát „British Israel World Federation”-nek nevezi. Alapja az az elképzelés, hogy az angolok Israel tíz elvesztett törzseinek egyes leszármazottjai. Ez az elképzelés azonban, amelyet ez a szekta ilyen határozottsággal formulázott meg, a Federation propagandáján túl valahogyan az angol psziché tudatalatti mélységeiben gyökerezik.

Az angol puritánizmus és az ó-testamentum szoros összefüggése közismert s az sem titok, hogy Anglia és a cionizmus kapcsolatát éppen ez a puritánizmus teremti meg.

Az angolok nemzeti büszkeségén mindig érzett valami ótestamentumi pátosz, a „kiválasztott nép” hitét az angolok keltették ismét — magukra vonatkoztatva — életre. A faji felsőbbrendűségnek ez az ótestamentumi hagyományokból táplálkozó tudata pedig általában megfosztja a népet katonai realitások iránti érzékétől. Mint ahogyan a farizeusok és zeloták a Kr. u. 1. században és később, a 2. évszázadban Bar Kochba alatt felvették az eleve kilátástalan harcot a római világhatalommal, most az angol nép folytatja — a tényleges helyzetet hasonló okokból figyelmen kívül hagyva — a háborút az általa még mindig lebecsült tengelyhatalmak ellen.

ANGLIA SZELLEMI ELSZIGETELTSÉGE

De hát lehetséges-e, hogy a világ egyik legnagyobb kultúrnépe semmit sem okult volna Lengyelországból, Belgium és Franciaország tragikus példájából? Aki ismeri az angolokat, tudhatja, mennyire távol áll a brit mentalitástól az a gondolat, hogy más népeknél szerzett tapasztalatokat Angliára is alkalmazni lehessen. Felfogásuk szerint az első háborús évben csak a lengyelek és franciák szenvedtek vereséget, a norvégoktól, hollandoktól és belgáktól nem is érdemes beszélni. Angol katonák — brit vélekedés szerint — egészen mésképp küzdöttek volna, Angliával ilyesmire sohasem történhetne meg!

Az angol felsőbbrendűségbe vetett évszázados hit vörös fonálként húzódik végig az egész angol gondolkodáson.

Angliát nem lehet olyan mértékkel bérni brit

a katonai helyzet ilyenfokú optimizmust egyáltalában nem tesz indokolttá.

Elképzelhetetlen, hogy a magáramaradt Anglia egy olyan szárazföldi világhatalmat győzhessen le, aminő az Olaszországgal együtt küzdő német birodalom. És mégis: az objektív szemlélőnek is az az érzése, hogy Churchill, aki az összes angol vezetők közül már a múltban is a legtöbb hozzáértést árulta el a tervszerű és modern felszerelés kérdéséről és aki katonai képzettségénél fogva a legjobban ismerheti fel az angolok katonai helyzetének minden árnyoldalát, nemcsak az angol tömegek megnyugtatósára, propagandikus célokból üt meg bizakodó hangot, hanem bizonyos fokig maga is meg van győződve az angolok végső sikeréről.

akármennyire is nyilvánvaló, hogy ennek a háborúnak a kimenetele nemcsak a szívós kitartáson, hanem a katonai felkészültségen múlik és azon, hogy a döntő pillanatokban melyik fél képes nagyobb erőt latbavetni. Angol embertől származik a híres bon mot:

Anglia valamennyi csatáját el szokta vesztetni — kivéve az utolsót.

Ezt a mondást Angliában mindenki ismeri és mivel szellemes, igazságában sem kételkednek. Ez a mondás nyújt vizsgát az angol nagyközönségnek az összes eddig elszenvetett vereségéért, melyeket ilyen módon a végső győzelem szükségeltétlenül lehet tekinteni. Az angol átlagpolgár a maga belenevelt fajgőgijében nem is jut arra a gondolatra, hogy olyan eset is lehetséges, amikor nem Anglia döntheti el, melyik csata az utolsó.

felfogás szerint, mint más országokat. Angliára, a splendide isolation birodalmára nem érvényesek ugyanazok a szabályok, mint a kontinens államaira. Hogy az angolokat megverték Franciaországban? Ennek természetesen a francia hadvezetés az oka. Az angolok dünkirchenei katasztrófáit, akárcsak a szomáli vereséget, az angol psziché jól ismerő propaganda

„dicsőséges visszavonulásnak” állította be és ez az otromba ferdités belpolitikai szempontból nem is tévesztette el a hatását. Az angol nagyközönség éveken át komolyan vette a németek gazdasági és katonai gyengeségéről terjesztett propaganda-hazugságokat, most készpénznek veszi a „végső győzelmet biztosító hősies visszavonulásokról” szóló tendenciózus meséket is.

„ANGLAI ERŐSEBB, MINT VALAHA”

Az angolok egyszerűen nem hajlandók más nemzetek kárában tanulni. Ellenkezőleg, az a szilárd meggyőződésük, hogy Anglia ma erősebb, mint valaha. Ennek a hitnek sajátosan angol oka van. Békeidőben angol földön a legnagyobb ritkaságok közé tartozott egy tábori egyenruhába öltözött katonája. H. G. Wells közvetlenül a világháború után írta, hogy békében mindig valami bocsánatkérő elem vette körül a hivatásos angol katonákat. A rohamisak valóságos csodabogar volt London utcáin. Ma viszont minden épkezláb angol férfi, sőt még a nők egy része is rohamisakot hord. Az átlagos angol polgár szemében, akinek eddig egyetlen katonai élménye az volt, ha a díszsemlék alkalmával prémsüveges és pirosszoknyás gárdistákat csodálhatott meg,

a rengeteg egyenruha látványa már magában is legyőzhetetlen katonai erő érzetét kelti.

Hát még, amikor katonai gyakorlatozásokat nézhet végig, amilyenek angol fiatalemberek kézi-gránátokat hajigálnak tankként szereplő pléh-halmazokra! Az angol lélektől teljesen távol áll ma is az általános védkötelezettség gondolata. Megfelelő katonai múlt és kijózanító összehasonlítások nélkül az angol polgárság szemében Nagy-Britannia, melynek még holgyei is szorgalmasan gyakorolják a diszleptést, bevehetetlen várnak tűnik föl. A katonailag iskolázatlan polgárok el-

gondolásai veszély idején általában minden képzetet meghaladnak és gyakran a legfurább hadászati neoprimitívizmustól sem riadnak vissza.

Flaubert említi egyik levelében, hogy az 1871-es katasztrófa idején akadtak buzgó honfiak, akik az ós galius vitézségre hivatkozva azt ajánlották polgártársaiknak, hogy dárddal verjék vissza a diadalmasan előnyomuló poroszokat.

AZ ÚJ IDŐK SZELLEME DÜNGEIT A „JÓ ÖREG ANGLIA” KAPUIT

Ha Anglia mostani magatartásának magyarázatait sorra vesszük, könnyűszerrel felfedezhetünk bennük egy közös alapponst. Angliából az évszázados jólét és biztonságérzet valahogyan kiölte az aktuális problémák iránti érzékét. Most is, ahelyett, hogy élénken és rendszeresen foglalkoznának a valóságos helyzetéről, az angolok magatartásukban bizonyos évszázados politikai vezérelvekre igazodnak, amelyek anélkül, hogy a mai rendkívüli helyzettel barminő kapcsolatban állnának, kedvező végeredményt helyeznek kilátásba.

Ez az élet pillanatnyi követelményeitől teljesen távolálló hagyományos és formalizmus az angol élet számos vonatkozásában jelentkezik.

Rengeteg konvenció köti meg az angolok cselekvési és gondolkodásbeli szabadságát. Sok bevett szokás és szabály egyáltalában nem áll már szemfele kapcsolatban a mai élettel. Eleve megszabott és élettelen mervedett szabályok determinálják az angol magánember magatartását. Bizonyos alkalmakkor bizonyos kényelmetlen ruhadarabokat illik felvenni, előrt szertartások értelmeit el kell végezni, bizonyos időpontban előírászerűen kell hagyományos szertartások szerint unatkozni, amelyek értelméről legfeljebb archeológusok adhatnának felvilágosítást.

Sehol sem találunk a közélet terén annyi ittfelejtett „copfot”, mint éppen a „jó öreg Angliában”. Az angol bíró fején porosodó paróka az angol nép szemében rokonszenves szimbólummá lett, amelyről mindig egy kis öntetszolgó mosolygással emlékeznek meg. Az angolok valósággal büszkék politikai módszereik hagyományos rendszertelenségére. Ebben a mai viszonyok között kétségkívül nagy veszélyek rejlnek a szigetországra. A technikának a mai háborúban játszott döntő szerepe miatt a korszerű hadfelszerelést nem lehet máról holnapra előteremteni, mint ahogy

nem lehet egy olyan név élelmézését máról holnapra önellátásra állítani, amely élelmi-szükségletének kőtharmad részét eddig külföldről hozatta be.

Ebből a szempontból még a közmondásos angol flegmát is veszélyesnek kell tekinteni. Az angol idegzete alighanem csak azért olyan csodálatosan nyugodt, mert a feljebb említett elképzelések minden megrázkódtatástól megóvják, az angol politikusok pedig gondosan ügyelnek arra, hogy az angol nép ne kerüljön kiábrándító összeütközésbe a nyers valósággal. Az önéllátásnak azonban előbb-utóbb mégis csak vége szakad majd. A kérdés csupán az, meddig lehet még visszatartani a szakadatlan német légítámadások pergőtűzének kitett angol lakosságot attól, hogy szembenézzen a könyörtelen tényekkel. (MN)

Ujabb nagyarányú antiszemita tüntetések Algírban és Marokkóban

Rómából jelentik: A francia észak-afrikai antiszemita tüntetések egyre nagyobb hűséggel tovább tartanak. Nagyméretű kilengések voltak Algírban, Casabalancában és Fezben. Algír főútcáján a tüntetők valaférfnyii zsidó tulajdonban levő üzlet kirakatát bevették. Hasonló események játszódtak le Casabalancában is. A rendőrség nem avatkozott be, mert a tüntetők között számos francia is volt. Fez városában a francia tisztek lövéssel fenyegették meg a zsidókat. Fez Mellah Beaz nevű külvárosában egyre felhangzottak a „le a zsidókkal!”, „Eljen Franciaország!” és „Eljen Petain tábornagy!” kiáltások. Egy zsidó lakost lelőttek, hárman pedig megsebesültek.

Belejeződték a Szovjet-hadgyakorlatok

Kiewből jelentik: A Tass-iroda jelentése szerint ma értek véget azok a hadgyakorlatok, melyeket a különleges kiképzésű szárazföldi szovjetcsapatok tartottak. A manővereken Tiomszcencó tábornagy, hadügyi népbiztos is résztvett. (Rador.)

1940. szeptember 28.

Vasgárdista mivolta miatt előbb letartóztatták, majd megszarolták

Letartóztatták a vétkes rendőrbiztost.

Bucurestiből jelentik: Szerdán letartóztatták Gheorghiu Petre állambiztonság, biztost aki 1939 szeptemberében azzal az ürüggyel, hogy Anghel Fleur Ilfov megyei Funfulea községbeli kereskedő vasgárdista, letartóztatta a kereskedőt. Később 100 ezer lejt vett fel Faurtól, mire azonnal szabadon bocsátotta. Călinescu Armand meggyilkolása után újból megjelent Faur lakásán és a volt miniszterelnök meggyilkolásában bűnrészességgel vádolta meg és letartóztatással fenyegetőzött. Ilyen módon sikerült újabb 40 ezer lejt kizsarnolnia a kereskedőtől. A rendőrbiztos ellen letartóztatási parancsot bocsátottak ki.

Egyébként az utóbbi időben egyre több feljelentés érkezik a lakosság részéről, akiket ugyancsak

Úfelsége Mihai király és Elena anyakirályné sétáltak a főváros uccáin

Bucurestiből jelentik: Délben tizenkettő és félegy óra között nem mindennapi élményben volt részük a Calea Victoriei járőkelőinek. Úfelsége I. Mihai király, Elena anyakirályné és Antonescu tábornok miniszterelnök, néhány üzletet látogatott meg. A közönség lelkes hódolattal ünnepelte a magas látogatókat. A Calea Victoriei forgalom ilyenkor rendkívül élénk. A Felségek és Antonescu tábornok, mint egyszerű járókelők

jelentek meg és megnézték az üzletek kirakatait. Ennek a sétának az egyszerűsége és szertartásnélkülisége mély benyomást tett mindazokra, akik ebben az időben a Calea Victoriein tartózkodtak. A Felségek a séta befejezése után gyalog tértek vissza a királyi palotába. Kiséretükben nem volt más, csak Antonescu tábornok államvezető. (Rador.)

rendőrbiztosok, rendőrségi ügyvédök, vagy csendőrök zsaroltak ki ilyen módon az összes fejében elálltak a letartóztatásuktól. (Rador)

egy részét, amelynek már nem jutott hely, a szekrényben az egyik asztalon helyezték el. Ezeknek a köteteknek a fele is Vajda igazgató gyűjteményéből való. A köteteket kiegészítették néhai Fülöp Beia volt szenátor adományával.

A mellette levő szekrényben vegytani műszerek vannak. A szekrények tetején kitömött állatok, elsősorban madarak. Az egyik régi sast sokan irigylik, olyan pompás példánya ennek a fajtának. Többféle gem és kisebb madarak valóságos sokasága található az egyik szekrényben, állatkoponyák és csontvázak mellett. A fizikai műszerek közül van olyan is, amelyet az intézet tanuló készítettek. Aranyzúzó és mérleg mellett egyszerű Morse-gép mutatja a diákok ügyességét. Kis detektoros rádió, táviró és távbeszélő igazolja szemléltetve a diákok munkáját.

Obornyik Etel tanárnő az iskolai könyvtárról szól néhány szót. Háromszázhusz kötet szolgálja a tanulók szórakozását és tudományomját. Az intézet azzal a kéréssel fordul a magyar társadalmhoz, hogy akinek van felesleges ifjúsági könyve, adományozza a gimnázium könyvtára javára.

A magyar tannyelvű katolikus gimnázium munkával ünnepli meg iennállásának huszadik évfordulóját

Újgyonkor szeptemberben, amikor a beiratások folynak, fokozottabb figyelemmel fordulunk iskolánk felé. A Banat egyetlen középfokú magyar iskolája, a timisoarai katolikus magyar gimnázium az idén jutott el fennállásának huszadik évfordulójához. De ez az iskola nem ünnepel, hanem csendben munkálkodik, hogy eleget tehesen hivatásának. A katolikus magyar gimnáziumot 1920-ban alapították Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök támogatásával. Az iskolai felsőbb hatóságok megadták az iskolának a nyilvánossági jogot. A mostani gimnázium akkor még polgári iskola volt és mint ilyen töltötte be jelentős szerepét a város kulturális életében. Az alapító tanárok közül még ma is tanítanak és tankezelőként szorgalmasan nevelnek: Obornyik Etel tanárnő, Vajda Ernő az intézet jelenlegi igazgatója és Rieser Vilmos tanár. A tanulók létszáma az első tizenöt esztendőben évente mindig meghaladta a kétszázat. A létszám úgyszólván mindig teljes volt és így megfelelt hivatásának, hogy az itteni magyar ipari és kereskedelmi társadalomnak legyen az iskolája. Az intézetbe azok jártak, akik az elemi iskola műveltségénél magasabb fokra akartak szertenni, de nem készültek értelmi pályára. Husz esztendő alatt körülbelül hétszáz növendék hagyta el az iskolát és vált a társadalom értékes tagjává. 1934-ben az intézet nyilvánossági jogát megvonták és csak rendelkezésnél a tanügyi hatóság az intézet bizonyos felszerelésére hivatkozott.

A szertárban az ásványgyűjtemény ragadja meg a figyelmet. Vajda igazgató harminc even át gyűjtötte fáradhatatlan buzgalommal a köteteket és az iskola megalapításakor a négyszáz kötetből álló gyűjteményt az intézetnek adományozta. Az ásványok

Véres összeütközések Mexikóban szabadcsapatok és a hadsereg kötelei között

Mexikóban részleges mozgósítás várható

Rómából jelenti a Stefani-iroda: Mexikó Chaci nevű tartományában

véres összeütközésre került sor szabadcsapatok és a hadsereg kötelei között.

A szabadcsapatok vezetője Ciuz Villalba ezredes, aki a kormányval elégedetlen elemekből szabadcsapatokat szervezett és lázadást kísérelt meg. Újabb jelentések szerint

a szabadcsapatokat (több helyen, hosszabb közzeli harc után szétszórta,

egy részük pedig a hegyek között keres új védelmi vonalat magának.

MEXIKÓ KÉTSZÁZEZER KATONAT FEGYVERBE HIV

Rómából jelentik: Az Osservatore Romano értesülése szerint a most jóváhagyott, új hadkötelezettségi rendszabályok értelmében

a mexikói kormány azonnali hatállyal kétszáz ezer katonát fegyverbe hív.

Mexikóban egyébként újabb belvilongások előjelei mutatkoznak.

A svájci nemzeti mozgalom vezetői előterjesztették követelésüket

Bernből jelenti a Német Távirati Iroda: Svájc szövetségi elnöke kihallgatáson fogadta a nemzeti mozgalom vezetőit a szövetségi tanács óhajára és teljes hozzájárulásával. A kihallgatás után a mozgalom vezetői levelt intéztek a miniszterelnökhöz és ebben a következőkben foglalták össze álláspontjukat:

— Hűségünk hazánk iránt teljes. A hatóságokkal való együttműködés feltétele azonban, hogy lojálisan bánjanak velünk. Ezért természetesen gondoljuk kérelmeink teljesítését, amelyeket a kihallgatás során az elnöknek átnyújtottunk. Ezek a következők: 1. A svájci nemzeti mozgalom, amely új politikai és társadalmi álláspontot képvisel, törvényes jogainak a szavatolását kéri. 2. Legalább egy napilap és egy folyóirat megjelenésének az engedélyezése, amelynek a mozgalomnak a szolgálatában áll. 3.

A mozgalom vád alá helyezett, vagy letartóztatott vezetőinek a hivatalos rehabilitása. 4. A mozgalom erkölcsi és anyagi kárainak a megtérítése, amelyet a rendőri hatóságok okoztak. (Rador)

Jugoszláv államfők a Beszarábiából visszatelepített németek táborában

Belgrádból jelentik: Czvetkovici jugoszláv miniszterelnök, Czinčár Markovics külügyminiszter, valamint Belgrad főpolgármestere több magasrangú tiszt kíséretében meglátogatták azt a tábor, ahol a Beszarábiából a Birodalomba visszatérő németek ideiglenesen tartózkodnak. (Rador.)

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak házhöz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

23—10 és este 10 óra után: 28—15.

A híres teakészlet

Vendégségben voltunk Árpád bácsiéknál. Ritkán szoktunk hozzájuk elmenni, mert Árpád bácsiék a város túlsó végében laknak és az ember hétről-hétre halogatja az elmenést. Végre mégis elérkezett a nagy nap, felültünk a villamosra és szerencsésen megérkeztünk. Már vártak bennünket és Árpád bácsi két gyereke is parádés ruhájában igen kényelmetlenül érezte magát. Beszélgetni kezdtünk és Árpád bácsi csemetéi már türelmetlenül mutatkoztak, hogy mi is lesz az uzsonnával. A néni csendre intette őket, hogy várjanak. Végre megérkezett a nagy pillanat, Terka néni teríteni kezdett. Előkerült egy teakészlet is és ekkor Árpád bácsiék kis Ferije azt kérdezte:

— Mama, honnan van nekünk ez a szép készlet?

Nem szoltam semmit, de azért meg nem állhattam, hogy amikor elmentünk, meg ne kérdezzem Terka nénitől, nem volt-e elég jó az ő készletük és miért kellett neki a szomszédból a készletet kölcsönkérniük?

— Dehogy kértém én kölcsön — mondta, — hiszen az a miénk volt.

Kiszült ekkor, hogy Árpád bácsiéknak van ugyan egy egyszerű családi teakészletük, de ahhoz már igazán ünnepélyes alkalom kell, hogy előszedjék az egyik szekrény mélyéből. Mert azt el kellett rejteni, nehogy a gyerekek megéssák és még eltörjék. Különben is kár ezt az értékes készletet használni, azért vették, hogy a szekrény alján a család kincseit szaporítsa. Megnézni is csak ritkán szabad és hozzányúlni minden két-három évben egyszer.

Igy történt, hogy a Feri, aki harmadik életévét tapossa, most először látta ezt a készletet. A bátyjának csak halvány sejtelme volt, mintha ő ezt, vagy ehhez hasonlólt már látott volna egyszer. Legközelebb a lakodalom napján fogja látni. Ezt megígérték neki és ő nera is bánja, addig legalább nyugodtan ihatik az ócska csészéből, mert nem lesz, aki figyelmeztesse:

— Jaj fiam, csak el ne törd!

— Kiosseivanoff volt bolgár miniszterelnököt követte neveztek ki. Szófiából jelentik: Boris király legmagasabb rendeletével George Kiosseivanoff volt miniszterelnököt berlini követé nevezte ki. (Rador.)

— A volt belga miniszterelnök Spanyolországba érkezett. Barcelonából jelentik: Pieriot volt belga miniszterelnök és Spaah volt külügyminiszter ma Barcelonába érkeztek. (Rador.)

— A NEMET HADVEZETŐSEG SZABADONBOCSÁTJA A SEBESÜLT FRANCIA FOGLYOKAT ÉS AZOK APÓLOIT. Berlinből jelenti a Stefani iroda: A német nagyvezérkar rendeltetése az összes beteg vagy sebesült francia foglyokat szabadon bocsátják, akik visszatérhetnek hazájukba. Ugyanekkor szabadon bocsátják a fogságba esett összes francia orvosokat és apólokat, valamint a fogoly tábori lelkészeket.

— Nagy siker jegyében zárult a milánói rádiókiállítás. Milánóból jelentik: A tizenkettedik nemzeti rádiókiállítás páratlan siker jegyében zárult. A háborús körülmények dacára, az érdeklődő olaszok ezrei mellett, sok külföldi szakember is meglátogatta a kiállítást, mely az előző évekhez is viszonyítva lényegesen sikerültebbnek mondható.

— Felöklelte az ökör. Topalá Nicolae, a bucuaresti hentesek szövetségének alkalmazottja a vágóhídon az állatok között foglalatzkodott, amikor az egyik ökör nekirohant és felöklelte. A szerncsétlenül járt munkást súlyos állapotban kórházba szállították.

Három évi fogházra ítélték egy gazdát, mert olyan földet adott el, amely nem az ő tulajdonát képezte

Hoppentaler József Miklós sági lakos az elmúlt év januárjában megegyezett egy Seceani községbeli gazdával, hogy eladja neki a tulajdonát képező hároméves hold szántóföld kétharmad részét. Erről január 30-án adásvételi szerződés is készült az egyik ügyvéd irodájában és Hoppentaler felvett tizenötezer leit. Az adásvételi szerződést az eladó, Hoppentaler János néven írta alá. Amikor az új tulajdonos a saját nevére akarta átírni a szántóföldet, kiderült, hogy rászédtek. A föld ugyanis nem képezte Hoppentaler József tulajdonát, mert azt az apja,

Hoppentaler János halála után ennek özvegye örökölte. A seceani gazda erre visszakérte a pénzt, de amikor azt többszöri felszólítás után sem kapta meg, család miatt feljelentést tett Hoppentaler József Miklós ellen. A timisoarai törvényszék tegnap tárgyalta az ügyet. A tárgyaláson a vádlott nem jelent meg és így a törvényszék távollétében hozta meg ítéletét. Eszerint a törvényszék család miatt Hoppentaler József Miklóst három évi fogházra ítélte és a kapott tizenötezer leinek a kamatokkal együtt való visszafizetésére kötelezte.

(—) Ajtay Gábor református lelkész beiktatása. Ez év tavaszán halt meg Hamar György, Sentesul-Nou-i református lelkész, akinek helyére nagy lelkesedéssel Ajtay György, timisoarai lelkész választották meg. A közbecsülésben álló és népszerű lelkész ünnepélyes beiktatása október húszadikán délelőtt megy vegbe Sentesul-Nou községében az ottani református templomban. A beiktatást Nemes Elemér lugoji főesperes végzi és azon megjelennek a banati református papság és a hívek is nagy számban. Ajtay eltávozásával a timisoarai református egyházban Debreczeni István vezető lelkész mellett Bereczky Sándor segédlelkész működik. Ajtay Gábor utódját illetőleg később történik intézkedés.

Ajándék-

és háztartási-cikkek, porcellán és üvegben
L. SCHMIDT N. SCHUSTER
Temesvár, I., Lonovics ucca 3. Telefon 22-46.

(—) Garázstűz. Kerekes István az egyik IV. kerületi garázs alkalmazottja munkaközben egy forró vasdarabot a petróleummal megtöltött tartályba dobott. A petróleum meggyulladt, le a lángokat hamarosan elfojtották.

(—) Autó elütött egy biciklit. Egy autó, amelyet Macedolea Vasile sofőr vezetett a II. kerületi Traian téren elütötte Schmardea Alice a Telegrafului ucca 18 szám alatt lakó leány kerékpárját. A bicikli összetört, a leány megsebesült.

(—) Tettenért tolvaj. Lazar Traian rendőr elfogta Lorenz Antal III. kerületi lakost, amikor az, Olteanu Petru lakásából lopott holmival menekülni igyekezett.

— Régi haragosok alaposan összeverekedtek. Némedi Janos hatvanöt éves gazdálkodó az elmúlt év szeptember 22-én a Timisoara határában levő földjén dolgozott. Aznap arra járt Mustetiu Nicolae nevű régi haragos, akivel szöváltásba keveredett. A veszekedésből verekedés lett és Mustetiu a kezében levő bottal többször megütötte Némedit, aki a sarlójával hadakozott és megsebesítette ellenfelét. A verekedés ügye a bíróság elé került, a mely megállapította, hogy kölcsönösen bántalmazták egymást és ezért Mustetiu Nicolae háromezer lei pénzbüntetésre ítélté, míg Némedi hat hónapi fozházbüntetést és kétezer lei pénzbüntetést kapott. Ezenkívül kötelezték arra is, hogy Mustetiunak ötvenezer lei kártérítést fizessen. Fellegbezés folytán az ügy tegnap az ítélőtáblát is foglalkoztatta, amelynek tárgyalásán Mustetiu százharmincezer lei kártérítés megítélését kérte. Az ítélőtábla Némedi büntetését jóváhagyta, de annak végrehajtását felfüggesztette. Mustetiu büntetése az általános kegyelem folytán megszűnt.

(—) Közbotrányt okoztak. A rendőrségen előállították Varga János, Subomir Sándor, Petica Vasile, Costescu Constantin és Bufan Pentilie timisoara lakosokat, mert az elmúlt éjszaka közbotrányt okoztak és szembeszálltak a rendőrral, aki igazoltatni akarta őket.

(—) Újabb évfolyamot hívtak be Amerikában. Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök meghatalmazása alapján újabb évfolyamot hívtak be fegyverszolgálatra, a nemzeti hadsereg ezzel mintegy 37.000 emberrel szaporodik. A behívottak október 15-től kezdve egy évig teljesítenek szolgálatot a hadsereg kötelékében. (Rador.)

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Nicolici Stefan pék Elena nevű leánya, Roman Ioan Constantin vasúti tisztviselő Aurica Maria nevű leánya, Ivanescu Mihai munkás Eva nevű leánya, Gavan Nicolae őrmester Nicolae nevű fia, Grósz Ferenc asztalos Ferenc András nevű fia, Nelovankovics József magán-tisztviselő József nevű fia és Mihales Ion kovács Lenuta nevű leánya.

— A spanyol külügyminiszter Hitlernél. Berlinből jelentik: Hitler birodalmi vezér kihallgatáson fogadta Ribbentrop külügyminiszter jelenlétében Serrano Sunner spanyol külügyminisztert. A megbeszélés a kancellári palotában egy óra hosszat tartott. (Rador)

— Öngyilkos lett egy volt beszarábiai képviselő. Creangă Teodor, volt beszarábiai képviselő és földbirtokos, afeletti elkeseredésében hogy Beszarabia kiürítésekor nem vihette magával a feleségét, levelet magát az egyik Bucurestii szálloda második emeletéről és szörnyethalt.

— Gépköcsi baleset a fővárosban. A Grivitei-úton súlyos kimenetelű gépköcsi szerencsétlenség történt. A fővárosi územek egyik kocsija teljes sebességgel nekiszaladt egy motorkerékpárnak, amelynek pótkocsijában egy utas ült. A motorkerékpár vezetőjét kórházba szállították, ahol rövid szenvedés után kiszenvedett, míg tásza csak könnyebben sérült meg. A társasgépköcsi vezetőjét előállították a rendőrségen és megindították ellene az eljárást.

— Kormánybiztos a szövetkezeti intézet élén. Bucurestiből jelentik: Vlad Georgescu mezőgazdasági vezérfelügyelőt a nemzeti szövetkezeti intézet kormánybiztosává kinevezték. (Rador)

(—) Halálozások. Az anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: Dobran Ban Anna ötvenöt éves, Gavan Nicolae két napos, Lingner Márton munkás ötvenkét éves, Markné Bartyik Rozália ötven éves és Lengyel István Zoltán négy éves.

CAPITOL

S.O.S. ELMERÜLÜNK

II. rész

Izgalmas kalandorfilm szenzációs fordulatokkal és élményekkel, két részben. — A főszerepekben: Ralph Byrd, Lugosi Béla

EXL. AVIA-PILO

SOS GAREF

A POLLO

S.O.S. ELMERÜLÜNK

I. rész

— A propagandaügyi minisztériumban elkövetett visszaélések kivizsgálása. Bucurestiből jelentik: Az ifjúi törvényszék negyedik tanácsának vizsgálóbírója szerdán folytatta a Titeanu Eugen volt propagandaügyi miniszter által elkövetett visszaélések kivizsgálását, Titeanut újból a vizsgálóbíró elé vezették és újabb nyilatkozatot kértek tőle azokra az összegekre vonatkozóan, amelyeket Titeanu vallomása szerint propaganda célokra költött el, de azok kiadását nem tudta igazolni. A volt propagandaügyi miniszter azt vallotta, hogy ez az összeg bármikor a rendelkezésére állott, ezzel szerben a vizsgálat kimutatta, hogy a propagandaügyi államtitkárság a hadügyi minisztérium hatáskörébe tartozott és így a legutolsó leíról is el kell számolnia. (Rador)

Megkezdődik az északbukovinai és beszarábiai németek áttelepítése

Moszkvából jelentik: Az északbukovinai németek áttelepítési munkálatait vezető német bizottság megérkezett Csernovitzba és azonnal megkezdte az előkészületeket az áttelepítésre.

Galatiból jelentik: A Beszarábiából visszatelepülő németek első csoportja szerdán éjszaka megérkezett a galati kikötőbe. A visszatelepülő németeket a Prut folyó hídjánál Lorenz tábornok, a Főherer képviselője fogadta. Lorenz tábornok repülőgépen érkezett Galatiba. Rajta kívüli megjelentek még a hatóságok vezetői is. (Rador)

— Letartóztattak egy őrmestert a katonai összpontosításokkal kapcsolatos szabálytalanságok miatt. Bucurestiből jelentik: A katonai hatóságok elfogták és eljárást indítottak Manaila Marin őrmester ellen, aki katonai összpontosításokkal kapcsolatos szabálytalanságokat követett el. A lakásán tartott házkutatás alkalmával nagyobb mennyiségű készpénzt, valamint 91 váltót találtak, amelyek 1 millió lei, általa kölcsönadott pénzeszegekről szólnak. A hatóságok megállapították, hogy nevezettnek Bucurestiben 3 lakása van. (Bucuresti)

— Brăileanu közoktatásügyi miniszter rádiószózatot intéz az ország tanulmányjáról. Bucurestiből jelentik: Traian Brăileanu közoktatásügyi, vallás és szépművészeti miniszter hétfőn este, szeptember 30-án 8 óra 15 perckor rádióbeszédet mond az iskolaév kezdete alkalmából. (Rador)

Nagyszabású légvédelmi gyakorlatok a jugoszláv fővárosban

Belgrádból jelentik: A NTI jelenti: Szerdán nagyszabású légvédelmi gyakorlatot rendeztek Belgrádban és azokat a következő éjjeleken folytatják.

(—) Negyedszer is jelentkezhetnek a bukottak érettségi vizsgálatra. Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium közli, hogy mindazok, akiket háromszor utasítottak már vissza az érettségi vizsgálaton, még egy alkalommal jelentkezhetnek az október folyamán megtartandó vizsgálatokon.

— Hitler vezér és kancellár üdvözlötte a dán királynak. Berlinből jelentik: Hitler Vezér és kancellár a dán király 70 éves születésnapja alkalmából táviratilag szerencsésüdvözlőlevelet küldött fel az uralkodót. (Rador)

— SZIGORÚ VIZSGÁLAT A KATONAI VISSZAÉLÉSEK ÜGYEBEN. Bucurestiből jelentik: A hadügyi minisztérium hivatalosan közli: Vezérkari tiszteket különleges megbízással annak ellenőrzésére küldtek ki, hogy a katonai összpontosításon kik és milyen okból nem vettek részt. Az ellenőrzést saját felelősségük mellett végzik és a legszigorúbb rendszabályokat léptetik életbe azok ellen, akik hatalmukkal visszaélve, törvénysértéseket követtek el a katonai hivatalokban. Ugyancsak ellenőrzési eljárás indul meg azok ellen, akik törvénytelen vagyonhoz jutottak katonai visszaélések révén. Ilyen természetű feljelentéseket a hadügyi minisztérium illetékes osztálya iktat és elfogad.

Mozí

MOZIK MŰSORA:

Pénteken, szeptember 27-én:

APOLLÓ: S. O. S. Elmerülünk (angol film).
CAPITOL: S. O. S. Elmerülünk! (angol film).
CORSO: Senorita (angol film).
SCALA: Az alagút (francia film).

Angol-amerikai támaszpont Singapurében

„Roosevelt háboruba sodorja Amerikát!”

Washingtonból jelentik: Az indokina események az Egyesült Államokban bizonyos nyugtalanságot váltottak ki. Politikai körökben azt hiszik, hogy ez a körülmény sürgetni fogja Roosevelt egy Singapurban létesítendő közös angol-amerikai hadi tengerészeti támaszpont létesítését.

A japán katonai párt lapja azt írja, Japán megakadályozza az Egyesült Államokat és Angliát abban, hogy Singapurban közös haditengerészeti támaszpontot létesítsenek. (Rador.)

Tokióból jelentik: A NTI közli: Konoye herceg, Japán miniszterelnöke kihallgatáson jelent meg a császárnál, akinek részletes jelentést tett a napirenden lévő államügyekről. (Rador)

INDOKINÁBA AMERIKAI REPÜLŐGÉPEKET SZÁLLITANAK

Newyorkból jelentik: A Német Távirati Iroda közli: A Newyork Herald Tribune jelenti, hogy az angol kormány tárgyalásokat folytat William Paw-

leyjel, egy nagy amerikai légügyi társaság elnökével. A tárgyalás Indiának szállítandó repülőgépek gyártásáról folyik.

A gyár Singapurenak és más távolkeleti és középkeleti angol támaszpontoknak szállít repülőgépeket. (Rador)

ROOSEVELT HARMADSZORI MEGVÁLÁSZTÁSA HÁBORUBA SODORNA AMERIKÁT

Newyorkból jelentik: A Stefani iroda közli: Barton, a kongresszus tagja kijelentette, hogy ha Rooseveltet újra megválasztják, akkor egy olyan háborúba sodorja Amerikát, amelyet az Egyesült Államok nem akar.

ÚJABB KATONAI BEHÍVÁS AMERIKÁBAN

Washingtonból jelentik: A korlátlan jogkörrel történő felhatalmazás alapján Roosevelt elnök október 15-ére a nemzeti gárdának újabb 36.700 tagját hívta be szolgálatára. (Rador.)

Ilie Ghenadie megyei prefektus biztosítani kívánja a szántóföldek őszi megművelését és a vetőmag beszerzését

A mezőgazdaság mozgósítására alakított megyei bizottság Ilie Ghenadie prefektus elnöke alatt ülést tartott. A tanácskozás főtárgyát a szántóföldek őszi megművelése képezte. Nagy hiány mutatkozik a búzavetőmagban. A termés ugyanis kevés volt, ezenkívül az árvíz is nagy károkat okozott a gazdáknak, akik ilyenformán a mai magas árak mellett képtelenek a szükséges vetőmagot beszerezni. A mezőgazdasági kamara részint saját alapjaiból, részint pedig a megye árvízsegélyalapjából harminchárom vagon búzát szerzett és azt száz kilonként száz leies árban szétosztotta az arra szoruló gazdák között, akik egyenként 500 kiló vetőmagot kaptak.

Azonban a szükséglet ennél sokkalta nagyobb és igen sok kisgazda nem is képes a vetőmagot azonnal kifizetni. Ilie Ghenadie prefektus kilatásba helyezte, hogy olyan megoldást keres, amely mellett a gazdák a most kapot vetőmagot majd csak a jövő évi termésből természetben fizetik vissza. Az értekezleten végül elhatározták, hogy a gazdákat felszólítják, hogy búzán kívül cukorrépa, takarmány, burgonya, kukorica, valamint gyümölcsstermeléssel is foglalkozzanak az eddignél nagyobb mértékben és az erre szükséges őszi munkálatokat szintén idejében végezzék. Felhívják a gazdák figyelmét a zöldségtermelés jövedelmezőségére is.

— Vasárnap fontos ülést tart a fővárosi orvoskollégium. Bucurestiből jelentik: A bucurestii orvosok kollégiuma az elmúlt vasárnap nem tarthatta meg közgyűlését, mert a tagok nem jelentek meg kellő számban. Vasárnap szeptember 29-én tekintet nélkül a megjelenők számára megtartják a közgyűlést. (Rador)

— Alhírlapírók leplezték le Bucurestiben. Niculescu Musat Vasile bucurestii alhírlapíró néhány nappal ezelőtt felkereste Schwartz Henrik üzletembert, akitől felvett 100 ezer leit azzal, hogy egy alítólagos gyanús üzleti vállalkozásában eljár. A szarolót egy rendőrtiszt és egy legionárius rendőrségi kiküldött tartóztatta le, akik el voltak bujva Schwartz lakásában, amikor nála az alhírlapíró jelentkezett és a beszélgetést kihallgatták.

— A légügyi és tengerészeti minisztérium fogadó órái. Bucurestiből jelentik: A légügyi és tengerészeti minisztériumban kedd és pénteki napokon déli 12—13 óra között tartanak kihallgatásokat.

Szerkesztői üzenetek

Régi előfizető. Az optálás ügyében a jelenleg Budapesten tárgyaló vegyes román—magyar bizottság megállapodásai lesznek az irányadók. Ezeket annak idején úgy a román, mint a magyar kormány a követségek útján nyilvánosságra fogja hozni és természetesen mi is közöljük. A lakásfelmondás tekintetében a megállapodás mervadó. Ha éves lakásról van szó, mint az Ön esetében, hónap közben nem lehet felmondani.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLTATA:

Pénteken, szeptember 27-én a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot:

I. kerületben a 10 Mai utcában levő Blumberg gyógyszerár.

II. kerületben a Daclor úton levő Kovács dr. gyógyszerár.

III. kerületben a Porumbescu utcában levő Sárge gyógyszerár.

IV. kerületben a Bratianu utcában levő Diana gyógyszerár.

Mehalóban a Corvin gyógyszerár és Újkirodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tartanak

(—) A St. Teresia gazdasági iskola növendékel Timisoarán folytathatják tanulmányaikat. Bucurestiből jelentik: A Clujon működött Sf. Teresia gazdasági iskola növendékel Timisoarán folytathatják ebben az intézetben tanulmányaikat. (Rador)

SCALA

MA PENTEKEN KERÜL először bemutatásra Ardealban, Kellermann világhírű regénye, a ma élő legnagyobb színészekkel az

A LAGÚT

JEAN GARIN

GUSTAV GRÜDGENE

MADELENE RENAND

Kurt Bernhard rendezésében.
Kedvezményes és szabadjegyek érvénytelenek.

KÖZGAZDASÁG

Nemzetvédelmi adó a visszárúnál

Mi a feltétele a kétszázalékos adó leróvásának

A pénzügyminiszter 1940 június 12-én 97.316 szám alatt rendeletet adott ki, hogy az áruk cseréjénél minden cserélt áru után le kell róni a 2 százalékos nemzetvédelmi adót. Ez alól a szabály alól csak a bizományi áruk mentesek és itt a pénzügyminiszternek esetenként történő engedélye alapján helye van a bizományi áru visszaküldésének és más áru küldésének, vagyis a már levett nemzetvédelmi adó kompenzálásának.

Felmerül a kérdés, hogy a visszárú küldésénél a kisérő jegy, vagy visszszámola állatandó-e a nemzet-

védelmi bélyeggel, mert a fenti rendelet nem a visszárúra, hanem a helyébe adott áruira vonatkozik. Az Argus ezt a kérdést úgy fejti meg, hogy ha a vevő a visszárú ellenében más árut vesz, vagy pénzt kér vissza, vagy azt, hogy jövőbeli vásárlása javára számlálja elismertessék, az ilyen esetben nem esik kétszázalékos illeték alá az a jegyzék, amellyel a visszárú visszaküldetik, mert a visszárú visszaküldése a visszaautóztatást jelenti, tehát azt, hogy a tulajdonát ruházás nem jött létre, ami pedig a nemzetvédelmi adó fizetésének feltétele.

Tizezer leiel emelik a buza hivatalos árát

Javaslat a nemzetgazdasági miniszternek

Csütörtökön este 10 órakor a mezőgazdasági minisztérium Mares mérnök mezőgazdasági miniszter elnökletével egy bizottság ülésezett, amely a búza árának emelésével foglalkozott. Különböző javas-

latok történtek, amelyeket a nemzetgazdasági miniszter elé terjesztettek, aki végső fokon dönt. Úgy értesülünk, hogy javasolni fogják, hogy a búza ára vagononként 10 ezer leiel emeltesse fel.

A CFR felelőssége az autón fuvarozott árukért

Csak a kalauznak való átadás esetén felel a vasut a csomagért

A CFR az autóbuszain és teherautóin a díjviszterítés és kártérítés új szabályait határozta meg. Eszerint a teherautóknál a visszatérítendő fuvardíj-tárgyban 3000 leies fuvarlevél tárgyában az a forgalmi felügyelőség dönt, amelynek területén az autószállítási központ van, úgyszintén olyan autóbuszfuvardíj visszatérítésénél is, amely az 1000 leit meg nem haladja.

Ha az autóbuszviteldij az 1000 leit a teherautó-bér a 3000 leit meghaladja, akkor a visszatérítés ügye az ellenőrző igazgatósághoz tartozik.

Kártérítések esetén 100 ezer leig történő kártérítéskor a kerületi felügyelőség, ezen felül a CFR vezérigazgatóság M. 6. osztálya (autobuszszolgálat) dönt a vezérigazgatóság referatuma alapján.

Az autóbuszokon, vagy tehergépkocsikon történő szállításhoz két csomagolási hiba létezik az egyik az, hogy a csomagolás hibája veszélyt jelenthet és

vagy az utasoknak, vagy az egyéb szállítás alatt levő áruknak kárt okozhat és ebben az esetben a CFR közege jogosult a felvételt megtagadni. Más eset az, amikor a csomagolás hiánya magának a feladott árunak pusztulását, vagy elvesztését idézheti elő, amikor is a felvevő közeg a fuvarlevelen megjegyzi, hogy a feladó hozzájárult ahhoz, hogy az áru saját felelőségére szállíttassék, a CFR minden kártérítési kötelezettsége kizárásával.

A kártérítés teljes értékben fizetendő. A 20 kilogramon alúli személypodgyások, amelyeket az utas magával vihet díjmentesen a kalauznak átadandóak és ez erről jegyét ad, ami által a CFR a felelőséget magára veszi. Ilyen szállítási szerződés nemléte esetén a rendes jog szabályai a döntőek. Az ilyen podgyász megrongalását, vagy elvesztését két, a CFR igazgatóságától idegen tanu állapítja meg.

Német tőkével számos új vállalat létesült Romániában a gazdasági kapcsolatok kimélyítésére

A román politikai irányváltozása folytán a német-román kereskedelmi kapcsolat is elmélyült és ennek eredményeképpen német tőkével számos új iparvállalatot alapítottak. Így Bucurestiben két millió lei tőkével megalakult a Klöckner-Humboldt-Deutz részvénytársaság, amelynek célja ipari cikkek importja, továbbá a bányászati, cement és fémiparhoz szükséges gépek, mezőgazdasági traktorok, szén és koks behozatala. Németországból és forgalombahozatala Romániában. Megalakult a Tatra-Romana részvénytársaság, amely a Ringhoffer üzemek romániai képviselőjét látja el. Ez a társaság három millió lei tőkével rendelkezik. A Sardin részvénytársaság kutatásokkal, új bányászati lehetőségek feltárásával és különböző építkezésekkel foglal-

kozik. Tőkéje két millió lei. Ugyanannyi tőkével működik az Emirex részvénytársaság, amely különösen a rádió és villamosság üzemek készítményeit hozza forgalomba. A tíz millió leinyi tőkével alapított Ita részvénytársaság a szövőipar készítményeit hozza forgalomba, míg az ugyancsak tíz millió lei tőkével rendelkező Electrovilla villamos központok, villany, víz és gázvezetékek szerelésével foglalkozik. Az Akar részvénytársaság egy millió lei tőkével mezőgazdasági gépek és gépkocsik kereskedelmét látja el. A Farola részvénytársaság a brünne fegyvergyár és a Mica bucarestii bányászati üzemmel kapcsolatosan fejt ki tevékenységet. Tőkéjét 50 millióról 75 millióra emelték.

A fakereskedők és fatermelők bejelentése az átengedett területen lévő famennyiségről

A földművelésügyi minisztérium a következő közleményt juttatta el a sajtóhoz:

Felkérjük a fatermelő vállalatokat és fakereskedelmi egyéni és társaségeket, hogy öt napon belül küldjék be a földművelésügyi minisztérium érde-szeti igazgatóságához a következő adatokat:

1. A magyarok által elfoglalt területeken maradt ingatlanjavak értékeléséről, annak megjelöléséről, hogy van-e a cégnek valamilyen terve ezeknek a javaknak az elszámolására és milyen kéréseket kell elkészítenie ebben a vonatkozásban?

2. Az elfoglalt területeken maradt ingó vagyontárgyak leltárát, a faanyag kivételével, valamint azok értékét.

3. A kitermelési szerződéssel lekött, erdőekben lábón álló faanyag mennyiségét, amelyet a bécsi döntőbírói bíróság illetében engedélyezett másfél éven belül nem lehet onnan áthozni.

4. A műta- és tűzfakészleteket, bármilyen kitermelési állapotban vannak, valamint azok értékét.

5. Az elfoglalt területen maradt készletekből vállalt szállításokra vonatkozó köteleveket, ha a szállítás Romániában, vagy exportra kell történnék.

6. A havonta szükséges vagonok számát az ott maradt ingó vagyontárgyaknak, beleértve a faanyagot is, Romániába való szállításához.

7. Hogyan akarja értékesíteni a cég a megszállott területen maradt készleteket?

8. Azokat a nehézségeket, amelyek a Romániában maradt vállalatok jövőbeni működése elé hárulnak, minthogy az áruk elhelyezése az elfoglalt területeken keesztül történt, úgyszintén a munkások ellátásánál, a fizetéseknel, stb. mutatókhoz nehézségeket s az ezzel kapcsolatos kívánásaikat.

9. Ugyan: csak be kell jelenteni azokat a kötelezettségeket, melyek Romániában lévő vállalatok és magánszemélyek részéről bármilyen természetű faanyag tekintetében az elfoglalt területeken létező vállalatokkal, vagy kereskedőkkel szemben fennállanak. Be kell jelenteni azokat az összegeket is, a melyeket ezek a cégek az üzletkötésekre előlegként folyósítottak a vállalatoknak és kereskedőknek.

Mindezekre az adatokra a földművelésügyi minisztériumnak azért van szüksége, hogy felhasználja a Magyarország és Románia közötti kapcsolatoknak Ardeal részbeni átcsatolása révén szükségessé vált rendezésére.

— Biztosítva van a német birodalom termék el-látása. A német birodalom statisztikai hivatala közli, hogy alaptalanok azok az értékelések, amelyekből arra lehetne következtetni, hogy a birodalom hiányában lesz az egyes termékeknek. Németország termé-se — a protektorátus és a lengyel területek kivé-telével — 24.6 millió tonnát tesz ki, tehát csak két százalékkal kevesebbet, mint a múlt évben. A már létező készletek mellett a birodalom ellátása telje-sen biztosítva van.

— A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a követ-kezők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): 107 százalék felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 48.13—49.58, palesztinai font 852.84—878.40, egyiptomi font 873.54—899.78. Devizák 38 százalékos felárral: angol font 867.87—584.91, svájci frank 32.15—32.78, francia frank 3.24—3.31, márká 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) penz 26.50—27 (felár nélkül), cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nél-kül), török líra 82.92—92.

(=) A kukoricaolaj ára. A városi vezetőség az étkezési célokra használatos kukoricaolaj árát, a szeszgyárban való vásárlás mellett, kilónként a vevő saját edényébe kimérve nyolevan leiben állapította meg.

— A Magyarországnak átengedett területeken felkvő üzemek és fiókok adója. A Banati Gyárosok Szövetsége felhívja ama tagjait, akiknek a Magyarországnak átengedett területen üzemük, fiókuik vagy eladási telepuik van, hogy a kettős megadóztatás el-kerülése végett sürgősen lépjenek érintkezésbe a szövetség titkárságával, mivel a vonatkozó kérvé-nyeket szeptember 30-ig be kell nyújtani.

(=) A CLUJ Kereskedelmi Akadémiát VÁROSUNKBA HELYEZIK. A timisoarai kereske-delmi és iparkama vezetősége tudvalevőleg mozgal-mat indított, hogy a cluji kereskedelmi akadémiát városunkba helyezze át. A kamara vállalta azt is, hogy gondoskodik az akadémia elhelyezéséről. Fra-tíla Ion kamarai vezető titkár tegnapi Bucurestiből fávíratilag magánértesítést kapott, amely szerint a ke-reskedelmi akadémiának Timisoarán való elhelye-zése immár biztos, de az elhelyezés részletei még nem ismeretesek

— A francia ipar átépítése. A francia iparban az utóbbi napokban döntő lépések történtek az ipar átépítésére. Központi ellenőrző Bizottság létesült a munkügyi minisztérium kebelében és ennek osz-tályvezetői vannak, úgynevezett „reparitőrök”, a kik a termelés felosztását irányítják. Főproblémát képez a haditermelésből a békeparra való átmenet, amelyre névze kidolgozott terv van. Minden gyár „lettre d'agrément”-et kap, amelyben kötelező utasítások vannak a termelendő áru minőségére, és árá-ra névze.

— A lengyelországi gépkocsik elvámolása. A pénzügyminiszter október 31-ig erjedő határidővel még egy hónapot engedélyez a Lengyelországból be-hozott gépkocsik elvámolására. Ez a határidő to-vább nem hosszabbítható meg és azontúl csempészés miatt büntetik a lengyel autók tulajdonosait.

— Anglia már nem szállít aranyat Amerikába. Az amerikai aranykészlet meghaladja a 21 milliárd dollárt és ebből 4.4 milliárd a háború kiórése óta vándorolt be. Az utóbbi időben megszűnt Angliából az aranybehozatal, mert a már künnlevő készletek elegendőek, hogy a hadirendelések összege fizettes-sék.

— Hatvan ezer hektárral növelik az őszi búzá-vaj bevett területet. A mezőgazdasági minisztérium utasítást adott ki, hogy az őszi búzával bevettendő terület hatvan ezer hektárral növeltesse. Hasonló-képpen elrendelték, hogy a gabonaértékesítési alap egy része az őszi árpa és búza veltomagjainak be-szerzésére fordíttassék. A miniszter rendeletére 80 agrármérnök ment falvakba, hogy az őszi vetést serkentse,

A hagyományos eső nélküli őszi vásár igen élénk volt, de hiányzott a vásárláskoz a szükséges pénz

Ritka dolog nálunk: őszi nagyvásár eső és zivatar nélkül. Sár tehát nincsen a mehalai réten, de kopár és gyenge fűvel részein annál több a por. Ami por nem fér el a földön, az vas-tag felhőként a levegőben kering és ha ebbe belefárad, rétegesen telepedik le emberre, állatra, kirakott portékára egyaránt, ami alól nem kivétel a lepény, a cukorka, és a nyílt tűzön sivergő zsirban hánykolódó és meztelensége miatt piruló lacipecsénye sem.

Ha az országos vásárt sokadalomnak nevezük, ez a mostani vásár valóban sokadalom. Rengeteg ember jár-kei a vásártérre. Számos az eladó, számos a vásárolni akaró, de még számossabb az egyszerű báméskodó. Mintha az emberekre szokatlanul nagy mértékben csapott volna le a seprési vágy és minden piszkot el akarnának távolítani, soha annyi seprőt nem vásároltak őszi vásárokon, mint ezúttal. Pedig a cirokseprő darabja 25—30—35, a nyírfából készült pedig 35—40—45 lei. Asszonyok és férfiak mind seprével sétálnak. A tisztogatáshoz keletje van a dézsának is, amelynek rendes nagyságu darabja 80—100 lei, a tekintélyesebbje azonban van 200 lei is. Mosáshoz használt nagy dézsáért elkértek 400 leit, de szervenvelmes alku után odaadták 250 leiért is. Vettek még káposztás hordót, kisebbet-nagyobbat, 200 és 500 leiért a hozzávaló csavarral együtt. Nem sokára megjelenik a piacon a káposztafejek halványzöld tömege és akkor felavatják ezeket a hordókat. Boros hordót alig látni. Minek is hoztak volna ilyet a pirtérek? Hisz ez idén nem lesz szüret. Kicsi, tizenöt literes törkölynek való hordó fölösen van és 200 leit kérnek darabjáért. Egyébként a kirakodó vásár gyenge. Mezőgazdasági eszközöket, edényeket — fémből és cserépből — még vásárolnak az emberek, télire való csizmát és meleg gunyát alig. Nincsen pénz. A bogárnok egész kocsit nem tudnak eladni, a gazdák csak alkatrészeket vesznek régi szekereik tatarozására.

A műveltség is képviselve van a vásáron. Régi könyveket és képes folyóiratokat potom áron lehet vásárolni, csak le kell hajolni értük a porba. Az emberek azonban közönyösen és sietve haladnak el a tudomány és a szépirodalom mellett. A szerkesztőség állandó barátja, Cristea Mihai, az örök béke hirdetője is jelen van a vá-

sárban. Fából félméter magas kulturpalotát eskábált össze magának. A hordozható kulturpalotában könyvtár van: Cristea Mihai összes művei. Minden kötet természetesen egy-egy röplap, amelyen a szerző hirdeti, hogy csak százezer leit adjanak neki és megcsinálja az örök békét, egyben pedig letöri a drágaságot és mindenkit boldoggá tesz. Üdvözítő röpcéduláit egy leiért árulja darabonként, de elfogad mecénásoktól többet is.

Az állatvásáron sok az állat. Hat-hét hetes malacot párjával már 700 leitől feljebb lehet kapni. Yorkshiri malac párjáért azonban elkér-

nek 1600 leit is. A malacok ládáiban vannak és éktelenül visitanak. De ha vevő jön és a tulajdonos egy-egy malacot hátsó lábánál fogva fölemel és a karjára teszi, hogy mutathassa, szegény állatka a rémülettől megemul. Levágni való dísnót különként élősulyban 50—55 leit ér adnak. Alku nincsen. Hítványka tejelő tehén darabja 5000 lei, borjas tehén 14.000—16.000 lei. Az ökrör párja 18.000 és 50.000 lei között váltakozik. Látni lehetett néhány pinzgauit ökröt, amelyek megpillantásakor minden gazdasziv hevesebben dobog. Mennyi is volt az állateladás? Délig négyszáz járlatot irtak át. A mai nehéz gazdasági viszonyok mellett ez kielégítő. Ma aztán a lovakra kerül a sor.

A sátoros korcsmákban vig volt az élet. Aldomásokat ettek-ittak az eladók és vásárlók és a vásáron járó kíváncsiak is ott igyekeztek a torkukba futott port lemosni.

Feléglyházi András

SPORTSESEMÉNYEK

A CAMT vasárnap délelőtt az aradi CFR Crişana csapatával játszik

A CAMT csapata vasárnap délelőtt tizenegy órai kezdettel a Banatul jályán az aradi Crişana CFR együttesével játszik a bajnoki pontokért. Erre a mérkőzésre a munkásatléták megerősített csapattal állanak ki, mert már szerepel majd Marosi az új középsepar és a fedeztetőben Faragó, a régi gárda egyik kiváló játékosa. Az aradi csapat leg-

több meglepetésszerűen legyőzte az Electrica csapatát és ez is bizonyítja játékerejét. A CAMT csapatának hívei mégis remélik, hogy csapatuknak ez a mérkőzés meghozza az első pontokat, amelyekre nagy szükség van. A mérkőzés erős és izgalmas küzdelmet ígér.

Befejeződött a bucaresti tennisz-verseny

A Bucarestben lebonyolításra került országos tenniszverseny befejeződött. A tenniszszövetség összeállította az egyes csoportok legjobb játékosainak jegyzékét, amely a következő:

Férfi-egyes I. osztály: Tănăsescu.

Férfi-egyes II. osztály: Racovita.

Női-egyes I. osztály: Berecsky Magda.

Női-egyes II. osztály: Dombora (Arad.)

Ifjúsági-egyes, fiúk: Gramsam.

Ifjúsági-egyes, lányok: Pachel.

Férfi-páros, I. osztály: Tănăsescu—Schmidt.

(Arad.) Férfi-páros II. osztály: Crâsnic dr.—Farkas

Ifjúsági: Caracioni—Papp.

Vegyes-páros I. osztály: Wertheim—Caraluliu.

Vegyes-páros II. osztály: Han—Sturza.

A verseny befejeztével kiosztották a díjakat, majd Poulieff és Dabiciu tanár mondottak beszédet.

TRÓNUSDÖNTŐ BALETTCIPIŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Irta: KUN LÁSZLÓ ANDRIS

91

Küldöttségileg akartak öfelsége elé járulni, azonban azt a választ kapták, hogy a király ezt a kérdést már elintézték tekinti és nem hajlandó a küldöttséget fogadni. A polgármester, aki a polgárság között volt, felhívta a polgárokat, hogy térjenek haza és viselkedjenek nyugodtan, majd másnap új emlékiratot terjesztenek az uralkodó elé. A polgárok, akik reggel óta nem ettek és nem ittak és hozzá még fáztak is, szót fogadtak és széjjel oszoltak. Azonban a történetről értesült a csöcselék és összeverődött tüntetésre. Tüntettek a királyi palota előtt, most pedig idevonulnak.

Alig hangzott el a diákvézer beszámolója, máris felzúdult a tüntetők orlitozása ablakaim alatt:

— Takarodjék Montez Lola!

— Táncoztassuk meg a grófnőt!

— Vesszen a király szeretője!

— Lámpavasra mindazokkal, akik Montez Lolát védik!

A lárna palotám előtt körülbelül félóraig tartott és a helyzet egyre fenyegetőbbé kezdett válni.

Azonban az ucca végén hirtelen feltűnt a lovasrendőrség és belevágtatott a tömegbe.

Káromkodva húzódtak el a tüntetők és nem sokára teljesen eltakarodtak a Barer uccából.

Megkönnyebbülten lélekzettem fel és elbocsáztattam a hírhöz diákokat.

Tegnap este egyetlen vendégem sem volt. Úgy látszik, hogy a nagy zavargás és az izzó levegő miatt senki sem mert hozzám eljönni. Egyedül voltam, mint valami elvarázsolt kastélyban.

A személyzetnek kiadtam a parancsot, hogy a kaput jól zárják el és belülről torlaszolja el. Ezenkívül intézkedtem, hogy a földszinti ablakok spaletlát is zárják be.

Nekilütem a naplórásznak és lejegyeztem köny-

vembe a tegnapi eseményeket.

Azán olvasni akartam még lefekvés előtt. Kikerestem magamnak egy könyvet, amikor az uccán újból felharsant a zsvaj.

A tüntető csöcselék visszatért.

Pütyülés, sípolás hangzott az ablakaim alatt. Ezt a pokolbeii zajongást kórusként kísérte a különböző kiáltások raja.

— Vesszen Lola!

— Pusztuljon a szerelem grófnője!

— Lássuk Montez Lolát!

— Jöjjen az ablakhoz és intézzon beszédet az isteni néphez!

És megindult a kövek zápora a palota ellen. Világosan lehetett hallani a kövek koppanásait a falakon. A földszinti ablakok deszkatábláira a kavicok valóságban doboltak. Ügylátszik azonban, hogy a dobálók rosszul előztak, mert egyetlen emeleti ablakot sem találtak el.

— Le Baur-Breitenfeld kapitánnyal!

Ez az ordítás azonban egve távolabb hangzott palotámól, amiből arra következtettem, hogy a katonaság és csendőrség Baur-Breitenfeld vezetésével megjelent a helyszínén és szorítja vissza a tüntetőket.

Ez hamarosan hebizonyosodott, mert a tüntetők zaja teljesen elhalt. Halottam, amint a karhatalom lovainak patkói csattogtak a kövezeten.

Azonban a sors könyvében úgy volt megírva, hogy ezen az éjszakán egy pillanatra se hunyhassan be a szememet.

A tüntetés a város területén egész éjjel tartott. Diákok már régen nem vettek részt benne, hanem összeverődött a külvárosok minden gyanus és büntetett előéletű eleme. Olyan alakok, akik nappal nem mernek előbújni ödukból, mert rettegnek a rendőrség embereivel való találkozástól, ezrével tomboltak most az uccákon. Bizonyára az a reménység is kecségette őket, hogy esetleg tüntetés közben egyetlen mást zsákmányolni is lehet. Mint reggel kitudódott, ki is fosztották a nagy piactéren az élelmiszerbódékat és a közeli falvakból a reggel kezdődő hetibárra érkezett parasztköz szekerreit.

Reggel még háromszor jelentek meg a tüntetők a Barer uccában. Akkor már nem égett egyetlen szobában sem gyertya. Utasítást adtam azok eloltására. Úgy gondoltam, hadd higyjék a tüntet-

tők, hogy már lefektüdtem, vagy pedig, hogy eltávoztam hazulról.

Nem tudom, hogy mit hittek, mit gondoltak, de tény az, hogy minden visszatérésükkor újult erővel felhangzott a gyalázkodó szidalmazások rettenetes kórusa. És már nem volt okom annak sem örülni, hogy a kődobálók nem tudnak célozni. Reggelig ugyanis alig volt emeleti ablakom, amelynek legalább egy üvegtábláját ne zúzták volna be.

Remegve ültem az egyik sötét szobában és hallgattam az időnkint visszatérő tüntetés zaját és a felvonuló katonaság vezényszavait.

A személyzet is ijedten megbűjt szobáiban és egész éjszaka senki nem jött, hogy fát rakjon a kandallóba. A tűz kialudt abban és a szobám kihűlt. Dideregtem.

Megkönnyebbülten lélekzettem fel, amikor a közeledő reggel kergetni kezdte maga előtt nyugat felé az éjszakai sötétséget. Egyre világosabb lett. A pirkadással együtt fokónként visszatért önbizalmam is.

Becsengtettem a cselédséget és parancsot adtam, hogy rakjanak tüzet és készítsenek forró teát számomra.

Az egyik lakajt utasítottam:

— Wolfgang, menjen ki a városba és érdeklődj meg, hogy az éjjel mi történt?

Negyedóra múlva visszatért az inas és jelentette:

— A tüntetők a külvárosokban letépték a kerítések léceit és azokkal fegyverezték föl magukat. Megtámadták a gyalogos rendőrséget, amely végre kénytelen volt löni. Három tüntető súlyosan megsebesült, mire a többi eltakarodott, de csak azért, hogy a rendőrségi szekház felé szaladjon, ahol a feltépett köveket kolkáival bevették az összes ablakokat. Alig félórája, hogy végre a tüntetők, akik az egész városban garázdálkodtak, szétoszóztak.

Műnchnek tehát nyugtalan éjszakája volt.

Nemcsak magam nem aludtam, hanem sokan mások sem.

Képelem, hogy a rojtos hálósarkajú polgárok milyen remülten hiedtek föl álmukból. Borzadállyal a szívükben ültek föl az ágyban és hallgatták a megmegismétlődő tüntetést, amely úgy hangzott, mint az alvilágból kiszabadult sátánfiak üvöltése.

(Folytatjuk)

Izgalmas küzdelmek várhatók a nemzeti bajnokság vasárnapi fordulóján

A Ripensia Bucurestiben, az aradi Gloria Craiovában játszik

A nemzeti bajnokság vasárnapi fordulójában több, igen izgalmasnak ígérkező összecsapás lesz. Mindenekelőtt annak számít a Rapid FC—Ripensia találkozó, amely a fővárosban kerül lebonyolításra. A Rapid jelenleg nagyszerű formában van, de ugyan az mondható a Ripensiaról is. Mindkét együttes a legjobb összeállításban veszi fel a küzdelmet. A Ripensia minden bizonnyal sikerrel állja meg a helyét a legnehezebb ellenféllel szemben. A timisoarai csapat fiataljai már eddig is megmutatták, hogy tudnak küzdeni és legutóbb simán intézték el az Unirea Tricolor csapatát, amely sohasem volt lebecsülendő ellenfél. Ezúttal természetesen nehezebb dolga lesz a Ripensianak, de a csapat hívei remélik, hogy az együttes minden egyes tagja tudása legjavát adja s sikerre viszi a csapatot.

Szombaton délután a Venus az Unirea Tricolorral méri össze erejét. A bajnokcsapat egyelőre összeállítási gondokkal küzd, mert Juhász és Bodola távozása nagyon érzékenyen érintette a csapatot és annak átlító erejét. A vezetőség először Sferával kísérletezett a középfedezet posztján, de bármennyire kiváló játékos is Sfera, csak a hátvéd poszton tud érvényesülni. Ezt leszámítva az obori csapat min dig nagyon veszélyes ellenfél volt és ezúttal is megnehezíti a Venus győzelmét.

Az Aradi Gloria Craiovára utazik, ahol a jóképességű CF Craiova együttesével játszik a bajnoki pontokért. A Gloria eddig még egy esetben sem játszott ugyanazzal a csapattal, ami mindig nagy befolyással van az együttes eredményességére. Első két mérkőzését, amelyet Aradon bonyolítottak le, elvesztette, ennek azonban nem szabad befolyásolnia

a játékosokat, mert a csapat már túl van a kezdeti nehézségeken és minden bizonnyal ezúttal bár idegenben játszik, mégis sikeresen megállja a helyét.

Az FC Braila a Sportul Studentesc csapatát látja vendégül, de nem igen tudja megakadályozni a fővárosi diákcsoport győzelmét.

Resitan kerül lebonyolításra a bajnoki idény egyik legérdekesebb mérkőzése. Az UDR csapata, amely most nagyszerű játékmódban van, a bradi Micát látja vendégül. A bradi csapat a lejátszott két bajnoki mérkőzést megnyerte, ami azt bizonyítja, hogy megérdemelte a nemzeti bajnokság A) osztályába való sorozását. Resitan igen nehéz dolga lesz, mert az UDR otthonában mindig nagyon veszélyes ellenfél volt.

Büntet a szövetség

A szövetség szeptember 20-iki ülésén a szövetséggel szemben tanúsított tiszteletlen magatartás miatt 5000 lei pénzbüntetésre ítélte a Ripensia, ugyanakkor hasonló okokból a Micát 2000 lei pénzbüntetéssel sújtotta, Popovici Mihait, a Ripensia alelnökét hat hónapra tiltotta minden sportműködéstől.

Az Universitatea tovább folytatja működését

Az Universitatea egyik vezetőségi tagja Bucurestiben tartózkodik, ahol kijelentette, hogy a csapat ott fogja tovább folytatni működését, ahova az egyetemet áthelyezik.

Sporthírek mindenfelől

Egymásután 11 nemzetközi mérkőzést vezetett. A maga nemében páratlan rekordot állított fel Carlos Tejada, a legjobb argentinai játékező, aki legutóbb egymásután 11 nemzetközi mérkőzést vezetett le. A nemzetközi tornán Peru, Columbia, Bolivia, Ecuador, Venezuela és Argentína válogatott együttesei vettek részt. A délamerikai mérkőzéseken megszokott túlfűtött légkör ellenére ennek a kiváló játékezőnek semmi baja sem történt.

Az UDR 380 ezer leit kér Spielmannért. A resciai egyesület vezetősége közölte a szövetséggel, hogy a Magyarországra távozott Spielmannért 380 ezer leit követel.

Berlin együttese legyőzte Milano csapatát. Berlin válogatott csapata a múlt vasárnap mérte össze erejét a berlini olimpiai stadionban Milano válogatottjával és azt 3:2 arányban legyőzte.

Feraru a Venusban. Feraru a bajnokcsapat volt fedezetjátékosa újból a Venushoz kérte átigazolását és szombaton már játszani fog az Unirea Tricolor elleni nemzet bajnoki mérkőzésen.

Hét egyesület érdeklődik Coracu iránt. A belgrádi mérkőzésen nagyszerű benyomást keltett Coracu, a kiváló kolozsvári játékos, aki ezúttal játszott első ízben a válogatott csapatban. Amikor a válogatott csapat megérkezett Bucurestibe, a Rapid FC, Carmen, Olimpia, Sp. Studentesc, Unirea Tricolor és az FC Craiova képviselői várták az állománál és kecsesítő ajánlattal igyekeztek megszerezni a játékosot. Utóbb tudódott ki, hogy a játékos már Timisoarán tárgyalásokat folytatott a Ripensia vezetőségével, azonban ezeknek a tárgyalásoknak nem lehet tudni, hogy mi lett az eredménye.

Svédország legyőzte a finn válogatottat. Svédország válogatott csapata legutóbb a finn válogatottal mérte össze erejét és azt 5:0 arányban legyőzte.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előrefizetendő

LEVELEZÉS és HÍZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLASKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz lei, Vastag betűvel szavanként kettő lei, legkisebb apróhirdetés húsz lei. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szög 20 lei, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szög 30 lei, minden további szó kettő lei. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben Déli Hírlap kiadói hivatala, Piata Bratianu 3. Tel.: 28—10 II. kerületben: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piata Küttl. — Nőgrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Wittek trafik, Bulevardul Regele Carol 54. — Galgóczy trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

ALKALMAZÁS

Gyermektelen házasternő felvétetik az asszony fizetés ellenében a házi teendőket végzi. III., Str. Constanta 5 szám. 1708

Tanoncot és segédet keresek mézeskalácsos és gyertyaöntő műhelybe. Molnár Kornél, Oravita, Str. Duca 6. 1718

kamalom, -des paprika felfűzésére. Calea Ghiorocului 28. 1735
lea Ghiorocului 28. 1735

Bejárónő kerestetik a délutáni órára. Livia Stefan I., Str. Ion Buteanu 1 szám. 1288

Vidékre jól főző mindeneset azonnal felveszek. Érdeklődni IV. Str. I. C. Bratianu 15. Szuszedik női szabó. 1737

Jól főző mindeneset szakácsnő felvétetik „Parisien Grill I., Str. Matei Corvin 8. 1738

ALLAST KERES

Fogorvos keres helyettesítést, társulást, vagy asszisztensi állást. Szíves értesítéseket „Perfekt” jellegre a kiadóba kérek. 1736

LAKÁS

Teljesen különbejárható két bútorozott szoba, fürdőszobahasználattal kiadó. IV., Str. Mircea Voda 3. 2655

Szép egyszoba-konyhás lakás azonnal kiadó 750 leiért. Teche Ionescu 31. számú ház mögött. 1734

Napos uccai szoba, konyha, fürdővel, kombinálva. havi 1000 leiért bérebeadó. III., Str. Popa Anca 5. 1716

ADÁS-VÉTEL

Eladó betegelő-kocsi, ebédülő kredenc, szoba gőzfűrdő. Megtekinthető 8—9 és 18—19 órákor. III., Str. Cipariu 4. 1722

Bicikli! Egy női és férfi bicikli, nagyon keveset használt, modern kivitelben megvételre kerestetik. Ajánlatokat Birtler Adolf III. Str. Domnita Balasa 13. Telefon 32—56. 1731

Eladó Kardos-telepen teickönyvezett ház és telek. Bővebbet Colonia Kardos Str. III., No. 257. a háztulajdonosnál. 1005

Eladó egy kifogástalan állapotban lévő sötétkék gyermekkocsi. III., Str. Wilhelm Mühle 23. 1732

Billiárd 2 drb. jókarban, új golyókkal, 6 dákó és dákótartóval olcsón eladó. Timisoara, Hotel Victoria (Regal) 1733

Főháló azonnal olcsón eladó. IV. Str. Rahovei 25. 2589

Iroda-szakkiképzés

Legújabb román, német, magyar nyelvű úgy az egységes, mint a legújabb Stahl-rendszerű gyors- és gépirás, valamint az összes irodai munkálatok gyakorlati szakoktatása a legkiválóbb okt. szaktanárok közreműködésével. A nemzetnevelésügyi minisztérium által engedélyezett Scoala Specială de Steno-Dictilografie si perfectionare in lucrări de birou: G. Engelmann si M. Ursu prof. szakiskolai beiratásai szeptember 30-án lezárulnak. IV., Str. Al. Bonnaz 4. Telefon: 42-31.

Mélyen megrendülve tudatjuk, hogy egyetlen, felejthetetlen drága gyermekünk

LENGYEL ZOLTÁNKA

4 éves korában szeptember 26-án rövid szenvedés után az anyai birodalmába költözött.

Temetése ma, szeptember 27-én délután 4 órákor lesz a III. kerületi római katolikus halottasházban.

Emlékét fájó szívvel örökké őrizni fogjuk.

A gyászoló Lengyel-családok (Cacova — Timisoara)
Grieger-család, (Bucuresti)

Eladó pácolt puhafa kombinált szekrény 2 méter széles és egy 4 ágú csillár. Cím a kiadóban. 1504

Férfi télikabát erősebb termetre, jó állapotban lévő, megvételre kerestetik. Címeket a kiadóba kérem leadni. 2654

Világos, keményfa komplett hálószobabútor rugós matracokkal eladó. II., Str. O. Iosif 23 ajtó 3. Csak délelőtt. 2459

KÜLÖNFÉLE

1—2 középiskolai tanuló elvállal 1940—41 iskolaévre izr. úriscsalád elsőrendű ellátással, Zongora a házában. Cím a kiadóban. 2645

Műhelynek alkalmas udvari helyiség, ipari árammal azonnal kiadó. I. Str. Mercy 3. 1730

Házikoszt finom, izletes tiszta ebédmenü, kenyérrrel együtt személyenként 40 lei. Házon kívül is kapható. I., Str. Sft. Ion 7. földszint 10. (Irgalmasok mellett). 2551

Kosztos gyermekek nagyon jó ellátást és otthon találnak a város központjában. I. Str. Sft. Ioan 7. földszint 10. (Irgalmasok temploma mellett.) 2602

Társat keres jól bevezetett hetilap. Csakis kereskedelmi rutinnal, a magyar és román nyelvben lehetőleg perfekt, jó fellépésű, úriemberek, akik nyugodt existenciát keresnek, írjanak „Pénz nem minden” jellegre. 2603